

ELŐFIZETÉS

REKLAJMI:
 Egy oldal 24 korona.
 Egy oldal 2 korona.
VISSZÉRŐ:
 Egy oldal 24 korona.
 Egy oldal 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 6-heteses petit sor egyszer 30 ft.
 minden következőnél 10 ft-ter.
 Hirdetői díj 40 ft-ter.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, november 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Magyarország a dinasztia védbástyája.**
- Az államvasutak jövedelme.**
- Skatulya-rendszer a községeknél.**
- Nagy botránypör Berlinben.**
- Milán király vadászaton.**
- Ahol olcsóbb a villam, mint a légszess.**
- Kovács professzor sirjánál.**
- Nagyvilági mesék.**
- A szatmári testvérgyilkosról.**
- Boöthy Algernon halála.**
- A tanítók sérelme.**
- Ügyvédi praksis a halál után.**
- A főispáni beiktató.**
- Sikkasztó főhadnagy.**
- Tárca: A királyné kezeckéje.** Irta: Takács László.
- Regény-Csarnok: A kétlelkű ember.** Irta: Grollar Balduin.

Magyarország

a dinasztia védbástyája.

Arad, november 3.

A monarchia létfentartása ellen irányulónak mutatkozott az a mozgalom, mely Ausztriában az alkotmányosságot majdnem illuzoriussá teszi és mely már végzetessé bélyegezte azt a politikát, mely a németek supremációját aláasta és a szláv elemnek a fölülkerekedést lehetővé tette. Végzetes a hirhedt nyelvrendelet folytán felidézett nemzetiségi harcz, melynek békés megoldása hosszú időkre alig várható.

A szlávok tehát Ausztriában sikerrel büszkélkedhetik és hogy a siker teljessé

nem válhatott, az csak Magyarország öntudatos nemzeti politikáján mulik. Ez az erélyes politikai magatartás meghuzza a szlávok törekvésének a határvonalat, megbénítja aknamunkáját.

A jelszó tehát a nagy szláv birodalom megteremtése céljából az, hogy megdöntessék a Magyarország felől mutató akadály és kettőzött erővel, megfeszített buzgalommal és szívóssággal talajt kell ott keresni a szlávok között ezen országbontó eszme megvalósítására.

Ez a szempont vezérelte az egyház fejeit is, amikor nyíltan sikra szálltak a szláv nemzetiségek foederációja érdekében. Hogy ez a politika a legmagasabb körben, a királyi udvarnál, mily méltánylásra talált, azt igazolja az a rendreutastító levél, melyben a politizáló főpap részesült; hogy Romában ezt a rendreutastítást mennyire zokon vették a szentszék-nél, azt mutatja az a szívélyes fogadtatás, melyben ott a szláv politikát támogató főpapot részesítették.

A szlávok azonban korán meg fogják érteni, hogy Magyarországon az ő politikájuk nem fog sohasem úgy érvényesülni, mint oda át Ausztriában. Magyarország e tekintetbeni politikája régi tradícióknak nyugszik, melyhez hűtlen nem lesz soha. Ez a tradíció pedig visszanyúl Hollós Mátyás aranykorába, amikor a nagy fejedelem próféta szerű ihlettel megmutatta azt az irányt, melyben a magyar nemzeti politikának haladnia kell.

Miben áll tehát a Hollós Mátyás végrendelete? Abban, hogy Magyarországnak

nemcsak történelmi joga, hanem történelmi küldetése is, hogy Boszniában és Hercegovinában domináljon. Ezt a politikát inaugurálta Mátyás király, ezt folytatták a magyarok rövid megszakításokkal azóta mindig, ezt folytatják most is. Segíti ebben őket a földrajz és a történelem, mely Boszniát Magyarország érdekszférájába, mintegy melléktartományul sorozta s mely a monarchia átalakulásában Magyarországot jelölte ki nyilvánvaló kristályosodó pontul.

Irányul pedig ez a Mátyás király végrendelete a délszláv federáció ellen, mely kísértett régebben is, de most mint Nagy-Horvátország fokozott erővel készül föl lépni.

Ausztriát sikerült a nyugati szlávoknak megbontaniok. Törekvésüknek, hogy a szláv birodalmat megalapítsák, csak az erős Magyarország állja útját. Ezért törnek a klerikálisok és a szlávok Magyarország ellen s ezen a ponton kezd hatni Hollós Mátyás végrendelete politikai tradíciója.

Mátyás király az utolsó bosnyák király lefejezése után és II. Mahmud, a hatalmas szultán idejében is megtartotta Magyarországnak Boszniát s azt vallotta, hogy e tartomány kulcsát Magyarországnak sohasem szabad kezéből kiadni.

Ha tehát a bosnyák vasutak kérdésében a magyar kormány nem enged Ausztriának, akkor csak Hollós Mátyás tradícióját követi. Es ha a bosnyák vasutak kérdésében Magyarország győz, akkor ez világraszóló jele annak, hogy a korona a

TÁRCA.

A királyné kezeckéje.

Francia eredeti után: Takács László.

Az 1639-ik év Szilveszter-estjén három férfi haladt köpenybe burkolódzva a szűk Rue d'Orleans-on végig a Louvre palota felé. Az Eustáh-templom nagy harangjának zugását elnyelte az orkán és hóvihar tombolása, a repülő hóhelyek — úgyve a szél által — elzártak a szem elől minden távlatást. A közeget sima jégkéreggel volt bevonva s a három lovag csak úgy haladhatott előre, ha a szélrohamok dühében a házak és falak kiálló részeibe kapaszkodott. A lámpákat csaknem mind kioltotta a szél. Ily idővel bucsuzott el az 1639-ik év Páris utczáitól az azokban bolygó kevés halandótól.

— Nem állok jól, Sire — szölt a három lovag egyike — vajjon épkézláb jutunk-e a Luxembourggig! A vihar és az olmos ut csaknem lehetetlenné teszik a biztos járást.

— Még ha hátamon vinném is, Sire, a vihartól fügve, nem borulunk-e egymásra, válszölt a másik.

— Köszönöm, kapitány! — vágott közbe a harmadik — azt nem fogja tehetni, magam lábán akarok menni.

XIII. Lajos alig fejezte be mondatát, mi-

dőn egy hatalmas szélroham az urak köpenybe kapaszkodott és söpörte őket a csuszós kövezeten, egyenesen a Louvre sötét kapuja alá.

Villars kapitány lekapta magáról az alkalmatlan ruhadarabot, jobbával a kiálló kapuoszlopot ragadta meg, baljával pedig királyi gardáját övta meg az elbukástól.

— Nem érthetjük el a Luxembourgot. Felség; — sóhajtott fel Cinquars márki.

— Cs a hazamenetre nem is gondol márki?!

— Magammal nem törődöm, — felséged pedig itthon van!

— Ohó! Ez a Louvre! Ez a királyné palotája! Mi azonban a Luxemburgban lakunk — mondá nyomatékka a király.

Ha felséged mégis jobbnak látná a királynét meglátogatni, a helyett, hogy tovább menve, kitegye magát a vihar esélyeinek — leg-alább addig, míg az megcsillapul!

XIII. Lajos elgondolkodott... Isten neki; csengessen márki! Várjanak meg a palotafelügyelő termében, együtt fogunk haza menni!

Néhány perc múlva a márki és a kapitány a palotafelügyelő meleg szobájában ültek s egy kupa bor mellett beszéltek meg a véletlent, mely őket ma ide hozta; Lajos király pedig a fogadóterem előszobájában tisztította le ruhájáról a reá tapadt farkos hóhelyeket. A vén komornyik életében még úgy meg nem

ijedt, mint mikor ráparancsoltak, hogy jelentse be a királynének ő felsége látogatását. Huszonkét éve nem emlékezett reá, hogy a fejedelem ily késő jött volna a királyné látogatására, mert e 22 év alatt Anna királynét csak a délutáni órákban látogatta meg, akkor is mindig igen rövid időre Lajos király.

A királyné 15 éves volt mikor francia földre lépett, ma már 37 éves s épen oly idegenül áll királyi férjével szemben, mint ismeretségük első napján; ez nagy fejtörést okozott a hűséges komornyiknak, de végtére is a fejedelmi ház közt fennálló ellenszenvnek tulajdonította s nem egyszer megkönyezte a még mindig szépsége teljében ragyogó királyné boldogtalanságát.

Bejelentette a királyt.

— Szívesen látom magamnál ő felségét! — e szavakkal fogadta Anna királyné a meglepő jelentést; arca még akkor sem árult el se izgatottságot, se felindulást, mikor a fejedelem elé ment s kezét nyujtotta neki.

Lajos kissé hosszasan tartotta a szép kis kacsót kezében, majd megcsókolta azt — s így szölt:

— Megbocsátja, hogy ilyenkor háborgatom?

— Aldom a vihart és hófuvást, mert alkalmat nyujtannak felséged szolgálatára lennem!

magyar tradíció alapjára állott s hogy a monarchia döntő körei egyre erősödő meggyőződéssel Magyarországot keresik támaszul s azt tekintik a *dinasztia leg-erősebb védőbástyájának*. Vagyis ez szakítás azzal a szláv politikával, mely Ausztriát válságba sodorta és mely a nagy horvát eszme segítségével most Magyarországot szeretné megrontani.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház holnapi ülése. A képviselőház holnapi ülésére szónokok gyanánt fel vannak jegyezve Győri Elek, Polónyi Géza és Barabás Béla, mindhárman a trónörökös házasságáról szóló törvényjavaslat ellen. A szabadelvű párt tagjai közül eddig nem jegyeztette fel magát senki, nem akarván megtenni a függetlenségi pártnak azt a szivességet, hogy a vitát a jövő hét végeig kihuzzák. Értesülésünk szerint, a szabadelvű párt részéről egyedül Horánszky Nándor fog beszélni.

Az államvasutak jövedelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 2.

Országok és nemzetek anyagi erejének fokmérője az *állami költségvetés* és — a közlekedési forgalom. Ha az állami bevételek és kiadások közt megvan az egyensúly, ha az állam közlekedési intézményei az import és export szolgáltatásban fényes eredményeket érnek el, akkor az ország anyagi viszonyai nem juthatnak lejtőre.

1901. évi költségvetésünk, melynek realitásához kétség nem fér, az összes állami intézmények egészséges fejlesztése mellett *főléleggel záródik*. Az államvasutak múlt évi tiszta jövedelme pedig hivatalos kimutatás szerint meghaladta a száz millió koronát. Ország, melynek vasutjai egy évben 40 millió tonna teherátut és 61 millió utast szállítanak, 142 millió korona kiadással szemben 260 millió koronát bevesznek, csak munkálkodó, előretörő nemzet hazája lehet. Számok beszélnek! A magyar királyi államvasutak bevétele, a saját vonalai után, a folyó év első felében 98.333,076 korona volt, 7.338,524 koronával több a múlt év első felének bevételeinél.

Ha figyelemmel kísérjük az államvasutak bevételeiről és az állampénztárba beszállított fölöslegeiről szóló heti kimutatásokat, tisztába jöhetünk a nagyszabású szereppel, melylyel az államvasutak közgazdasági életünkben s így az államháztartásban részt vesz.

Az államvasutak rohamosan emelkedő jövedelmezősége azonban nem pusztán véletlen s nem egyedül a gazdasági és kereskedelmi viszonyok természetes következménye. A vasuti forgalom hatalmas emelkedése a vezetés cél-tudatosságában, szakértelmében és erélyében rejlik. A kereskedelemügyi miniszterium direktívái és az államvasutak fejének tevékenysége adják azokat a mozgató erőket, melyek az államvasutakat a nemzeti vagyonosodás céljaira alkalmassá és nélkülözhetetlenné teszik.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter lelkének teljes erejével csüng a magyar közlekedésen; becsúgyát helyezi a magyar vasutügy fölvirágoztatásába, új vonalakat építet, a régiakat gondoztatja, modern forgalmi eszközökkel szerelteti fel, a vasuti személyzetnek terhes munkáját leszállítja, épít új, a kor követelményeinek megfelelő indóházakat, hidakat, beosztja az államvasutak ezerbogu gépezetének szervezetét, a vidék érdekében felosztja a vonatokat, munkát és hatásköröket rendez. Közben tárgyal a tarifák egyszerűsége és egyöntetűsége ügyében, hogy a közönség és kereskedővilág is tisztában legyen az áruszállítás titkaival.

Az államvasutak élén Ludvig Gyula igazgatósi elnök áll, aki nem kisebb szakértelemmel és buzgósággal bizonyítja évek sora óta azt az erőt, melyet benne a magyar vasutügy bír. A nagy nemzeti mű tökéletesítése körül kiváló érdemeket szerzett, bizonyosság rá a folyó évben Budapesten tartott vasutegyleti jubileumi ülés, mely alkalommal kiderült, hogy a magyar királyi államvasutak, illetve annak elnök-igazgatója az európai vasutügy vezetője, oszlopa és lelkesítő szelleme. Ugyanerről tett tanubizonyosságot legutóbb a párisi vasuti kongresszus is. Az ő érdeme a külföldi vonatkozhoz évről-évre előnyösebb csatlakozások létesítése, hazánkba s egyes világvárosokba 50—70 százalékkal olcsóbb utazás, a hazai személy- és teherforgalom korrektsége, szakszerű, szigorú és éber felügyelet, a vasuti személyzet fegyelmesség.

Minisztert és elnököt szakférfiak tekintélyes száma veszi körül s a kapott direktívákat, vagy az általuk fölvetett eszméket lankadatlan buzgalommal és lelkesedéssel valósítják meg. Ime ezek a rugói ama fényes eredményeknek, melyekkel a magyar királyi államvasutak az államháztartásban szerepel.

TÁVIRATOK.

A kínai háború.

London, november 2.

A Standard-nak jelentik Sanghaiból 31-iki kelettel: Egy szingafui hivatalos kínai távirat azt jelenti, hogy Tuan herceg budhista szerzetesnek öltözve *Mongolországba szökött* és a lamákhoz akar csatlakozni. Ugyancsak Sanghaiból jelentik a lapoknak október 30-áról: Tegnap a szent város faláról rálöttek két amerikai tisztre. A tiszteknek nem történt bajuk. A támadók megszöktek.

A Times-nak jelentik Sanghaiból 31-iki kelettel, hogy kínai jelentés szerint *Liukunji* és *Csangcsitung* a trónhoz intézett emlékiratban a boxerek támogatásában bűnös hercegek és miniszterek megbüntetését kérték, mert különben komoly veszedelem fenyegetné a birodalom főállását. Az emlékiratban megjegyzik, hogy az idegen csapatok valószínűleg elő fognak nyomulni Csingting felé. Hír szerint *Seng* azt a parancsot kapta, hogy rögtön Pekingbe utazzék. A Standard-nak jelentik Tiencinből 30-iki kelettel, hogy a szövetségesek Paotingfútól északnyugatra megütköztek a boxerekkel, a kik közül 21 ember elesett.

Berlin, november 2.

A jangcun-tekvantun-hszianghohsziet-hohszivui kis német expedíció és a jangcun-pautihhsien-hohszivui japán expedíció sem boxerekkel, sem rendes kínai csapatokkal nem találkozott.

Skatulya-rendszer a községeknél.

Elek, november 2.

Az „Aradi Közlöny” vasárnapi számának vezető helyén „Skatulya-rendszer” cím alatt egy közlemény jelent meg, a mely közlemény közérdekű volta miatt is — igen lekötötte figyelmemet. Hiszen nem Arad szab. kir. városában, hanem künn a megyebeli községeknél is divik a közpénzeknek „Skatulya-rendszer” szerinti ósdi kezelése.

Nem tartozom ugyan a községi közigazgatási élet vezető tagjai közé, de úgy hiszem,

— Valóban a vihar akadályozott a továbbmenésben, de . . .

— Miért nem megy felséged kocsin? Nem mindegy-e, ha az egész világ tudja, hogy királyom gyalog jár La Fayette kisasszonyhoz, vagy pedig kocsiiban látja oda indulni!?

A királyt kissé zavarba hozta e kérdés, de csakhamar erőt véve magán — nyugodt hangon válaszolt:

— Az egész világgal én nem igen törődöm, de azt sajnálom, hogy ön is tudja asszonyom! Ambár higgye el, — nem tehetek magamnak szemrehányást!

— Annál jobb! de az mégis megóvándó, hogy a király ilyen időben koczkára teszi drága egészségét.

— Sohasem szoktam La Fayette kisasszonyhoz kocsin menni!

— Így hát felséged nem tesz különbséget köztem és a kisasszony közt, — mert engem is gyalog szerencsételtetett!

— Bocsánat asszonyom! Belátom hibámat! De azonnal jóvá fogom tenni! — A fejedelem felállott és távozni készült.

— A királyok nem szoktak hibázni, de vannak szerencsétlen királynék, kiknek élete hosszú kinszenvedés!

A király elpirult e szavakra és újra leült.

— Ön nincs velem megelégedve asszonyom! .

De higye el, néha magam sem vagyok magammal! . . . Adja elő panaszát asszonyom, — királyné!

— Királyné!?! — Én csupán leánya va-

gyok egy királynak és királynénak csak címmeznek.

— Ön jobban ért a szavak elhelyezéséhez mint . . .

— Mint La Fayette kisasszony?!

— En! — No de jó! hát mondjuk — mint La Fayette kisasszony; de megvallom, soha sem reméltem, hogy önnek volna számomra valami mondanivalója!

— Igazán, sohasem remélte ezt?!

— Soha asszonyom! — Nagyon megtudom különböztetni, a nekem nyújtott hódolatból mennyi illeti a királyt s mennyi — — a férjet! Keserű tapasztalás tanított erre! A bidassoi hidnál történt, hogy Fülöp király leánya francia földre lépett, — hogy Lajos király nejévé legyen. Ugy volt elhatározva, hogy a jövődöbeliek csak Bordeauxban találkozzanak, de a fiatal fejedelmet nem engedte nyugodni a vágy — és a szerelem szárnyain sietett isteni szép araja elé. Ön asszonyom — észre vett engemet, — megtudta kilétemet, és — ön elhalványodott! Láttam a sápadtságot, szívetem nyomban fájdalom és keserűség töltötte el! — Tehát a kit én teljes érzelemmel szeretek, kiért megtagadom a trón fölénységét s elébe sietek, — az látásomra elhalványodik!

— Gondolja meg Sire, — én akkor 15 éves voltam.

— Önnek igaza volt, asszonyom! Ön IV-ik Henrik fiát várta, — a legszebb lovag sarját — de én Medici Mária vonásait bírom, — mondja asszonyom, ez az arcz nem is arra va-

ló, hogy belészeressenek! Ó én balga, még szerelemről álmodtam s megfedkeztem kötelességeinkről . . .

— Igen! Hogy utóbb a szerelemről is megfedkeztek!

— Mikor tettem azt?

— Ön gyalog szokott La Fayette kisasszonyhoz járni?

— Ismét La Fayette!?! — Tudja-e asszonyom, hogy én a nőnél csupán szellemet keresek! Nagyon okosan cseveg és én — én egyszerűen — megfizetek ezért!

— Bámulom felséged kegyetlenségét, — hogy ilyen könnyedén mondja mindezeket — nekem! Hát más nőnél nem volna a szellem föl-található?

— O igen, feltalálható volna az! De mikor az a másik nő — nem lát szívesen.

— Honnan tudja azt fölséged?

— A bidassoi hidnál látott jelenetből és — —

— És?

— És a tükrömből!

— De hisz feleség soha meg sem kísérelte azokkal a tulajdonokkal hódítani, melyeket a tükör nem mutatott.

— Nem bírok ilyenekkel asszonyom!

— Sire, ön még boldogtalanabb mint én! — kezét nyújtá a királynak, ki hosszasan nézte a gyönyörű kezecskét és forrón megcsókolta azt, így sóhajtvá fel:

— Asszonyom! Egy férfit csupán azért szeretni, mivel nőül adták hozzá, ez lealacso-

hogy az illetékes körök nem veszik rossz néven, ha a „Skatulya-rendszer“ kezelésnek hátrányos voltát a községi pénztár kezelésekre vonatkozólag némiképen vázolom.

Köztudomásu ugyanis az, hogy a községi közigazgatás és számvittel járó óriási munkahalmaz elvégzése egyedül a község értelmi vezetőjére, a községi jegyzőre hárul. Könnyen elképzelhető tehát, hogy annak az irodai munkahalmaztól oly annyira túlterhelt községi jegyzőnek igen kevés ideje juthat arra, hogy a község pénztárát az előirt szabályokhoz képest minden nap megrevideálja. Hiszen ha ezt tenné, úgy bizonyára egyéb más halasztást nem tűrő irodai teendőben maradna hátra.

A községi pénztárak kezelése kevés kivétellel, a szakképzettség színvonalán jóval alóli álló egyénekre van bízva. Mert ez a jelen körülmények között másként nem lehet; arra való, rátermett, önállóan dolgozni tudó pénztárnokot faluhelyen keresni ugyszólván lehetetlen, mert ha volna is, a pénztárnokságért járó dotáció oly csekély, hogy azért értelmesebb ember idejét le nem köti. Kire maradhatna tehát ez a felelősségterhes munka, ha nem másra, mint a községi jegyzőre, ki azonkívül, hogy úgy is mint ellenőr, a pénztár felett felügyeletet gyakorol, még m. kir. anyakönyvvezető, bíró, esküdt, stb. stb. is kell, hogy legyen egy személyben, mert lévén a községi jegyző az irodai ügymenetért, a községben előforduló mindenféle politikai és nemzetiségi mozgalmakból eredhető esetleges rendellenességekért — ugyszólván egyedül felelős.

A közadóbeli tartozások beszédésére szolgáló naplók száma — átlagosan 10—12 drbot tesz ki. Minden egyes napló mellett ott van azonkívül a főkönyv is, a melynek elkészítése s atba az alapoknak bevezetése ugyancsak leköti az amogy is igénybe vett községi jegyző munkáidejét.

Nem akarván azonban a községi jegyző végtelenségig menő irodai teendőit esetelni, csak a pénztárkezelésre vonatkozólag óhajtanám észrevételeimet előadni.

Sajnosan kell konstatálnom, hogy legtöbb községben még most is minden egyes adónem kezelésére és beszédésére külön esküdt áll rendelkezésre. Már most ha egy adózó polgár köztartozásai kiegyenlítése végett fizetni megjelen,

nyitaná a nő szívét. Egy szeretett nőről lemondani fájdalmat okoz, de szerelem nélkül birni őt, kit magunkénak tudunk, ez már megvetésre méltó bitorlás. A fájdalmat már megszoktam asszonyom, de megvetését nem birnám el.

Anna lesüté szép szeméit s hallgatott, a király egy-egy lehulló könyvet vett észre.

— Hát nincs számomra szava?

— Volna egy, de nem merem kiejteni.

— Tegye meg Anna — — királyi szavamra, mindent megbocsátok.

— Mindent?

— Mindent Anna!

— Még ezt is?! Anna felemelte kis kezecskéjét és egy gyöngéd, de mégis csattanós pofon érintette a fejedelem arcát.

— Mit jelentsen ez, asszonyom?

— Azt, hogy bohó az, a ki még akkor is kételkedik, a mikor már kételkedni nincs oka. Fogadja édes Lajos e kis csattanást — 22 évi szenvedésünkért.

*
A vihar lecsendesült.

A teli hold nyájasan mosolygott le a hóborította utcákra.

Köpenybe burkolódzva hagyta el két lovag a Louvrét — a márki és a kapitány.

La Fayette kisasszony szellemessége fel volt találva — a bájos Anna királynéban.

Az 1640-ik év első biborsugara boldog fejedelmi párt talált a Louvre aranyredős menyegzete alatt.

4—5 adókönyvecskét szorongat markában, s ugyszólván a hány könyvecskéje van, annyi helyen kell fizetést teljesítenie, holott ezt egy pénztárnoknál is megtehetné, így sokkal könnyebb és czélszerűbb volna az elszámolás, s igen gyorsítaná az adókezelés ügymenetét. Mindenesetre az ilyen módon való kezelés mellett egy községi pénztárnokra, egy főkönyvre (az állami adó főkönyvet ide nem értve), egy beszédési naplóra, s egy adókönyvecskére volna szükség. Mindezeknél azonban sokkal hátrányosabb az, ha a felettes hatóság a szokásos pénztárvizsgálatot tartja. Tegyük fel, hogy a járási főszolgabíró adóellenőrzés végett kiszáll egy községben. Az irodai munkától túlterhelt községi jegyzőnek legelső kötelessége most a naplókat pontosan lezárni, s minden egyes adónemet külön skatulyában elhelyezve átszolgáltatni. Amde nem mindig van a községi jegyző abban a helyzetben, hogy naplója minden perczen lezárva, készen álljon. Különösen az őszi időszakban, a midőn az adó és egyéb megyei köztartozások befizetése hatványozottabban történik. Így sokszor az ellenőrzés alkalmával megindul a cél nélküli ide-oda való kapkodás. Mily másképp volna az ha a közpénzek beszédésére csak egy napló és egy skatulya állana rendelkezésre, hamarabb megszűnne ez a türethetetlen állapot. S nem kellene az adónemeket külön-külön skatulyában tartani, azzal örökösen bibelődni, s a naplók végösszegéhez képest a pénztári készletet 8—10 helyen kezelni.

Ugy tudom, hogy Aradmegye kiváló szak-képzettségű főszámvevője már tavbe vette a községi pénztárak, s ezzel kapcsolatosan a beszédési naplók és főkönyvek reformálását, s azoknak minden egyes községre való egyöntetű kezelését. Adja az Isten, hogy már a jövő évben nem a „skatulya-rendszer“ szerint, hanem a sokkal czélszerűbb összesített kezelés mellett tarthassuk nyilván közpénzeinket.

Vass Dezső,
jegyző-jelölt.

Nagy botránypör Berlinben.

(Leleplezések egy tárgyaláson.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 2.

Az itteni törvényszék szenzációs bűnpört tárgyal most. A vádlott Sternberg Ágoston duszgazdag bankár, aki erkölcstelen üzelmek miatt áll a törvény előtt. A bűnpör másik vádlottja, a tizenhatsz esztendőes Wender Auguszt, az a bűne, hogy Sternbergnek vétkes üzelmét előmozdította. Bele van keverve a pörbe Lappa Pál banyaigazgató és Scheduling Anna férjes kávéházi pénztárosnő, akik lépéseket tettek, hogy Sternberg megbüntetését meghiusítsák. Sternberget Sello titkos igazságügyi tanácsos védi.

A pörben mintegy ötven tanut fognak kihallgatni. Sternberget az első fórum elítélte, a lipcei birodalmi törvényszék azonban a vádlott főlebbezése folytán utasította a törvényszék kilenczedik büntető tanácsát a vád új tárgyalására. Sternberg az első izben is tagadta és most is tagadja bűnös voltát. A pört zárt ajtók mögött tárgyalják.

A tegnapi tárgyalást szenzációs dolog szakította meg. A tanuk közt kihallgatták Thierstädter rendőrt, aki azt vallja, hogy a vizsgálat folyamán a vádlott érdekében akartak rá befolyást gyakorolni. Főlebbvalója Thiel rendőrbiztos többször beszélt vele a vádlott érdekében. Egy izben így szólt hozzá:

— Nézze csak, ez a Sternberg annyi idő

óta ül. Képzeld el, hogy önnek 200,000 márkát adnak és ön e pénzzel szépen elmegy Svájcba.

Egy este — így folytatja a tanu, — Thiel eljött lakásomra és azt mondta nekem, hogy beszélt Sello titkos igazságügyi tanácsossal, aki azt mondta neki, hogy Sternberget már csak úgy lehet megmenteni, ha a rendőrség valamit tesz érdekében. Aztán kijelentette, hogy ha én erre a szivességre vállalkozom, úgy Sternberg családja rögtön fizet 30.000 márkát. Ebből Thiel 15.000 márkát kapna. Ha pedig majd Sternberget fölmentik, még 125.000 márkát fizet a család. Én erre az ajánlatra kitérő választ adtam, mire Thiel így szólt:

— Ha ön engem elárul, én hazamegyek és agyonlövöm magamat.

Az államügyész Thierstädter vallomása után a tárgyalás megszakítását indítványozta, hogy az esetről az igazságügyminiszterrel tanácskozzék. Az ügyész visszaérkezése után fölkel Sello dr. titkos igazságügyi tanácsos és így szólt:

— Mocsoktalan nevémmel gyalázatos és hallatlan visszaélést követtek el. Kijelentem, hogy mindaddig, amíg ez az ügy földerítve nem lesz, eoben a pörben, hivatásomat nem teljesíthetem. Kérem a törvényszéket, hogy engem mielőbb hit alatt hallgasson ki.

Sello e szavak után elhagyta a termet, mire Thierstädter tanu így folytatta vallomását:

— Ebben az ügyben még egyebet is óhajtanék előadni, de a hivatalos titoktartás kötelezettsége gátol benne.

A törvényszék erre elhatározta, hogy a tanut a hivatalos titoktartás kötelezettsége alól mentse föl.

Milán király vadászaton.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Étesd, november 2.

Egy hélig volt vendége a bihari vadregényes hegyek közepette gróf Zichy Jenő magas-laki fényes kastélyának Milán, Szerbia egykori királya, a ki majdnem minden esztendőben résztvesz a magaslaki vadászaton.

Ez évben azonban mintha elhagyta volna régi jó kedve, örökké vidám, bohém kedélye. Környezete s a vendéglátók gyakran látták az exkirályt elborult arczczal, sötét melancholiába merülve s arcza csak akkor derült fel, mikor a belgrádi posta megérkezését jelentették neki. Ilyenkor idegesen bontotta fel a leveleket és rendszerint mindjárt táviratokat menesztett Bécsbe és Belgrádba. Egyszóval mind e jelek azt mutatják, hogy még magaslaki tuskulánumban sem tudta Milán elfelejteni fiának, Sándor királynak Masin Dragaval kötött házasságát és az ehhez fűződő intrikákat és botránnyokat.

A vadászok tartama alatt azonban feszte-len jó kedvvel mulatozott a felséges vendég nagy öröme házigazdájának, gróf Zichy Jenőnek, a ki mindent elkövetett illusztris vendége felvidítására.

A magaslaki, valamint az ezt követő gé-gényi vadászaton részt vettek: Milán exkirály és nagybátyja: Konstantinovic Edmund herceg, Zichy Jenő gróf, Zichy Rafael gróf, Zichy Ödön gróf, Zichy László gróf, Elek Gusztáv, Bérczy Imre főszolgabíró, Fodor László uradalmi tisztartó, Bitez János uradalmi főerdész. Érdekes, hogy ezuttal először meghívta a magaslaki vadászatokra Beöthy László dr. biharmegyei főispánt és Seuntyogh Péter alispánt. Aligha csalódunk, ha ezt a meghívást a jövő évi élesdi képviselőválasztással hozzuk összefüggésbe. A főispán és alispán a meghívást megköszönve, hivatalos elfoglaltságukkal mentették ki távolmaradásukat.

Az egyébként fényesen sikerült vadászatokat hétfőn fejezték be és Milán király ismételtén kifejezést adott úgy a házigazda, mint a társaság előtt megelégedésének és elragadtatásának.

A vadászat eredménye is igen örvendetes volt. Három darab óriási vaddisznót ejtettek el. Ezekből két gyönyörű példányt ifj. Zichy Ödön gróf lőtt, kinek egyébként nem ez volt első ilyen vadászbravurja.

Vadászat befejeztével a fáradhatatlan nimródok barátságos vacsorára gyűltek össze a Zichy Jenő gróf pompás és minden kényelemmel ellátott kastélyában s a jó kedv egész a hajnali órákig tartotta együtt a mulató urakat. Innen az egész társaság fogatokon vonult át Gévénybe ifj. gróf Zichy Ödön birtokára, hol tovább vadásznak fázvánra és szalonkára. Milán még négy napig lesz a Zichy Ödön vendége.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Kis szökevény, operette. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: A diurnista, bohózat. Este: Parisi élet, operette. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Becsület, dráma. (Páros bérlet.)
Kedd: A bibliás asszony, operette. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Himfy dalai, színmű. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Erdőszepe, színmű. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Báránykák, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Báránykák, operette. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: Aranyasszony, vígjáték. Este: Kis szökevény, operette. (Páros bérlet.)

Dolly.

— Bemutató előadás. —

Schütte gróf fiatal hadnagy korában az élet örömeit gondtalanul élvezte; a világfi szeretkezett, kalandokba elegyedett, és mint ilhik, a színház és a ballet kedvelt habituéja volt. Ez utóbbi minőségében egy gyönyörű ballet-hölgnél nem eredménytelenül udvarolgot, és a kis Dolly lett ennek a szerelemnek gyümölcse. A gróf időközben megnősült; egy dús gazdag, de annál kiállhatatlanabb magasrangú urnót vett el, ki annak tudatában, hogy a vagnyont ő hozta a házhoz, leigázta az egykor szabadságától megittasodott férjét és a papucshősök száma egy szomorú számmal szaporodott.

A gróf időközben is tisztinyugdíjából segélyezte a kis Dollyt, azután meg is feledkezett róla és a kis leány felcseperedve, mint modell nyert alkalmazást és a művészek társaságában boldognak érezte magát.

Történt azonban, hogy a grófné egyszer férje iratai között kutatva, olyan okiratokra és írásokra bukkant, melyek Dolly létezését elárulták. Lett erre nagy erkölcsprédikáció, az öreg csunyaül kikapott, és most már kiderülvén a titok, a grófné felkerestette Dollyt, kivette abból a körből, melyben endig volt, intézetbe dugták.

Egy izben betegség ütött ki az intézetben, a kis leány a grófi házba került egy pár napra. A grófné kiméletlenül bánt a kis árvával, és ez ezt a nyomasztó levegőt elviselni nem tudván, visszazökött Stolpe Richárd festő tanár atelierjébe, ahol eddig is volt, aki gyöngéd volt mindig Dolly irányában. A gróf ott felkereste a kis szökevényt, meg is találta ott és miután meggyőződött arról, hogy Dolly és Richárd tiszta szírelmet éreznek egymás iránt, rájuk adta áldását, melybe kellemetlenül bár, a grófné is belenyugodott.

Ez röviden Dolly meséje melynek mativuma nem új, nem is vet fel nagy problémát, de nem is volt ez a célja. A darab érdekesen szövi a mesét és ami legfőbb érdeme, egy néhány kitűnő szerepet ad a színészek kezébe. Ilyen szerep Schütte grófé, Amália, gróf nejéé és Dollyé.

Az előadást illetőleg a legnagyobb elismeréssel kell lennünk a drámai személyzet és a rendezés iránt. Kifogástalan volt az összejáték, a főszereplők pedig oly alakítást nyújtottak, hogy jobbat vidéki színpadon alig képzelhetni.

Mezey Péter a gróf szerepében egész mű-

vészi tehetségét vitte be. A papucshősök legrokonszenvesebb alakját ábrázolta; minden egyes szava, mozdulata, az öntudatos és gondolkodó művészre vallott, aki az ábrázolandó jellemet a legkisebb részletekig kidolgozza és a természetesség mázával bevonja. Mezeynek a közönség nyílt színen, sőt beszédközben is tapsolt, annyira hatni tudott közvetlenségével.

A czimszerepet Harmath Józsa játszotta. A szerep maga nagyon rokonszenves, de Harmath játéka életet adott neki. Szépen és természetesen beszélt, rokonszenves organumával változatosan jelezte lelkének bánatát, szívének hő kivánságát, megsértett büszkeségének feljajdulását, és szerelmének édes reményét. Felvonás után ötször is kihívták zajos tapsokkal a lámpák elé.

A legkiállhatatlanabb nőt Bácsnének kellett ábrázolnia és abban rejlik épen művészetének ereje, hogy játékában gyönyörűsége volt a közönségnek.

Kisebb szerepekben igen jók voltak Turchányi Olga, kinek Juliája kedves volt, Kalocsai Róza (Nybergué), Bács (Ramm), László (Stolpe), Palágyi (Delling báró), Érczkövi (Ringserson.)

A kedves darabot ma szépszámú közönség előtt megismételték. **Carolus.**

* **A Nemzeti színház új tagja.** A Magyar Színház igazgatósága tudvaleg elbocsátotta a színház egyik tehetséges tagját, Rózsahegy Kálmánt, mivel az hosszabb idő óta betegeskedett. Mint Budapestről telegrafálják, a Nemzeti színház igazgatósága Rózsahegyit ma a Nemzeti színházhoz szerződtette három esztendőre és egyúttal két havi szabadságot adott neki megromgált egészségének helyreállítására.

Ahol olcsóbb a villam, mint a légszesz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Szeged, november 2.

Szegedről jelenti tudósítónk, hogy az ottani villamos vállalat a villamerő árát annyira leszállította, hogy az új árak szerint olcsóbb lesz a villamos erő, mint a gáz.

Az erőátvitelre szolgáló elektromos áram tarifáját a városnak a villamos vállalattal szemben fennálló szerződése alapján szállították le. A városnak ugyanis öt-évről öt-évre joga nyílik meg arra nézve, hogy a szegedi villamtelep képviselőivel egyértelműleg az erőátvitel céljaira szolgáló villamosság árát leszállítsa, ha a technika újabb vívmányai következtében a villamosáram előállítására olcsóbbodik.

A következő öt évre tegnap állapították meg ezen szerződési pont alapján az erőátvitelre szolgáló villamos áram árát a mérnöki hivatalban tartott tárgyaláson. A tárgyaláson Szeged város képviselőjében Tóth Mihály főmérnök és Obláth Lipót törvényhatósági bizottsági tag, a légszeszgyár képviselőjében Cornil János aradi mérnök és Balogh Ignác budapesti ügyvéd jelentek meg. Szakértőül meghívatott a tárgyalásra Csonka Ferenc városi vegyész. A bizottság elnöke Homor István főreáliskolai igazgatót választotta meg.

A villamárak megállapítása tekintetében hosszas vita fejlődött ki, mert Obláth Lipót az eddigi árak leszállítását indítványozta, ami ellen viszont a társaság formai kifogásokat emelt. Végre a bizottság szavazattöbbséggel elfogadta és határozati erőre emelte Obláth indítványát s a motorikus villamerő árát a következőleg állapította meg: Az áram hektovattja óránként a város részére 5 fillér, magánosok részére 6 fillér. Ezelőtt volt a város részére 12 fillér, magánosok részére 14 fillér. Amint tehát látható, a felénél is kevesebbre szállították le az eddigi díjszabást.

Talán mondanunk sem kell, hogy ennek az árleszállításnak minő nagy kihatása lesz

Szeged város iparára nézve, hiszen ez az új díjszabás még a gáznál is sokkal olcsóbbá teszi a motorikus erőt.

Ugyan mikor fogunk már ezzel dicsekedhetni mi aradiak is?

Beöthy Algernon halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 2.

Beöthy Algernon, a belényesi kerület országgyűlési képviselője, hosszas szenvedés után ma meghalt.

A parlamentnek egy tipikus alakja dőlt ki benne, aki a politikai életnek, ép úgy mint a magánéletnek, csak derült oldalát ismerte, aki sziporkázó humorával még akkor is derültséget tudott kelteni, amikor komoly politikai komplikációk elsomorították az államférfiakat.

Az országgház gyűlésterme nem volt az ő működésének tere, a politikai vitatkozásokba nem szívesen elegyedett és ha hosszú parlamenti működése alatt egyszer-másszor fel is szólalt, sem a napi, sem az országos politika általa lendületet nem igen nyert.

Az ő dominiuma tulajdonképpen a folyosó, a klub helyisége és a fehér asztal volt. Ezeken a helyeken neve hangzatos lett és akik vele együtt voltak, nem fogják egyhamar elfelejteni azt az embert, aki annyi derült órákat tudott szerezni nekik kiapadhatlan humorával.

Beöthy Algernon, a Ház Aldsija, 1839-ik évben született Nagy-Marján, Biharmegyében. Atyja László volt. Tanulmányait Nagy-Váradon kezdte és Budapesten fejezte be. Biharmegye közigazgatásában tevékeny részt vett, mint szolgabíró. A kiegyezés után a megye főjegyzője lett. 1869-ben képviselőjelöltként lépett fel Berettyó-Ujfaluban, de Csanády Sándor ellenjelöltségével szemben elbukott. Később több kerületet képviselt, a verseczit, utóbb pedig a belényesi választókerület küldte fel a képviselőházba, hol hosszú ideig a Ház jegyzői tisztét töltötte be. Hatalmas termetével, rugékonyságával a legutóbbi időkig, mikor már deres lett a haja, imponáló benyomást keltett.

Nagyon sok adoma kering róla és nagyobbára tényleg megtörtént dolgok, melyeken még most is nevetnek, ha szó esik róluk. Ilyen például a következő história:

Beöthy Aldzsi a Hungária szállodában lakott. Szerencsétlenségére egy képviselő-társa volt a legközelebbi szomszédja, aki sokkal komolyabban vette képviselői hivatását és szorgalmasan foglalkozott a politikával, de akinek az volt a fogyatéka, hogy rossz szónok volt. Ex abrupto nem lett volna képes sohasem felszólalni a képviselőházban. A beszédeit otthon először papirosra vetette, azután pedig jól bevágta.

Beöthy egy izben késő este jött haza a klubból, fáradtan az ágyba dőlt és nagyon jól esett volna neki az édes alvás. A szomszéd-szobában azonban képviselő társa épen egy beszédjét tanulta és hangosan szavalgatta hazafias érzelmű politikai hitvallását. Boldog volt, Aldzsi, mikor a képviselőtársa beszédjének ezen paszusához ért:

— A javaslatot elfogadom!

Aldzsi nagyot lélezett, a fal felé fordult és jó éjszakát kívánt magának. Alig hunyta be a szemét, a szomszéd szobából hangzik:

— Tisztelt Ház! —

Aldzsi majd kifordult ijedtében az ágyból. Hát az történt, hogy a szomszéd újból elkezdte mondani hangosan a beszédjét.

Erre Aldzsi kiugrik az ágyból, magára vo-

szí hálóköntösét, oda ül az íróasztalhoz és lestenografálja szószerint a beszédet.

Másnap a táblára Beöthy Aldzsi is feljegyeztette magát, még pedig szomszédja előtt közvetlenül a szónokok közé. A jegyző felhívja Beöthyt és Beöthy ekkor tartotta egyik leghatározottabb beszédjét. Elmondta szóról-szóra szomszédjának dikcióját.

Hogy szomszédja a beszéd közben hányféle szint játszott, azt leírni nem lehet. Csak annyi bizonyos, hogy mikor a jegyző a szomszéd nevét felhívta, ez már nem volt a Házban.

Igy bosszulta meg Aldzsi az éjjeli zavarást. A szomszéd pedig másnap kiköltözött a Hungáriából.

Kitünő humoráról beszél még a következő eset:

Beöthy Aldzsi mint kormánybiztos küldte le a miniszterium Békésmegyébe, ahol árvízveszedelem tenyegette Békés városát. Aldzsi azonban kormánybiztosi hivatását abban látta, hogy átrándult Szarvasra és ott a kaszinóban parázs ferblire ült le bihari szokás szerint. Ferblizett egyik nap úgy, mint a másikon, egyik éjjelen át úgy, mint a másikon. Fent a miniszteriumban csak várták a jelentését, de a jelentés késett.

A miniszter türelme végre megszakadt és a következő sürgönyt menesztette a kormánybiztosnak:

— Vizi ügyben azonnali jelentését elvárom.

Beöthy Aldzsi a legnagyobb flegmával bontotta ki a kártyaasztalnál a táviratot, és anélkül, hogy egy arcizma megrándult volna, papirost és írót kért és a következő sürgönyt küldte el:

Földmívelési miniszterium

Budapest.

Vizi ügy nagyon csöndes. Öt hatos vizi, dupla visszavágás. Meglehetősen uszom.

Beöthy.

Ilyen volt Beöthy humorá. Es most már kiköltözött derült lelke — és mindazok, kik ösmerték részvétellel állják körül ravatalát.

Temetése vasárnap délután 3 órakor megy végbe Felcsuthon. A végtisztességre a képviselőház számos tagja lesz jelen.

A tanítók sérelme.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 2.

Tóth Béla és Kozma Andor fővárosi íróknak a tanítókat erősen érintő hírlapi cikkeik ma tárgyalta a magyar tanítók országos bizottsága, mely heves hangú felszólalások után határozati javaslatban fejezte ki nézetét. Az ülésről, mely egyes elítélő nyilatkozatokat kivéven, rendben folyt le, tudósításunk a következő:

A magyar tanítók országos bizottságának igazgató tanácsa ma délelőtt tíz órakor a tanítók háza dísztermében Lakics Vendel elnöklété alatt ülést tartott, melyen egyéb ügyeken kívül az ismeretes tanítói sérelemmel foglalkozott. Ez ügyben elsőnek Gábel Jakab szólalt fel és sajtó-banditáknak nevezve a tanítók megsértődöt, azt indítványozva, hogy a szerkesztőségeket szólítsák fel arra, hogy Tóth Bélát és Kozma Andort bocsássák el kötelékükből. Ha pedig ezt nem teszik, kövessék a bojkott módszert, melyet tegnap a tanítók kaszinójában bántároztak el. Az igazgatóság pedig fejezte ki megbotránkozását az ilyen támadások fölött.

Sretvizer Lajos és Peres Sándor különösen a budapesti tanítókra vonatkozólag tiltakoznak a támadások ellen és tiltakozó indítványt tesznek.

Péterfy Sándor azon a véleményen van,

hogy a sajtóbírósnak utján kell elégtételt szerezni.

Ujváry Béla enyhébb formájú indítványt tesz, de szintén tiltakozik a támadások ellen.

Nagy László is ilyen véleményen van. Felhívja azonban a figyelmet a két író támadásainak lázító hatására, mely abban mutatkozik, hogy a gyermekek gyűléseket tartanak és a fölött tanácskoznak, visszaüssék-e a tanítókat.

Ujlaky Géza azt mondja, hogy az ügyet az egész ország tanítószágának a magáévá kell tennie. Foglaljanak állást az összes tanító-egyesületek és szólítsák fel erre azokat.

Ezt az indítványt azonban később visszavonta, mert az elnökség tudatta, hogy ugys foglalkoznak az ügygyel mindenütt. Visszavonta továbbá Gábel is a bojkottra vonatkozó indítványt is. Végül az indítványt tevőket mint bizottságot küldték határozati javaslat megszerkesztésére. A javaslat így hangzik:

„A magyar tanítók országos bizottsága kijelentvén egyrésztől azt, hogy a testi fenyegetések paedagogiai kérdésének tárgyalásába ezuttal nem bocsátkozván, az iskolában elkövetett brutálításokat általában elítéli és ilyenekkel szolidaritást nem vállal, másrésztől a leghatározottabban elítéli és megbotránkozással visszautasítja az oly általánosságban tartott és az egész tanítószágot sértő, minősíthetetlen támadásokat, mint a minők az utóbbi időben a P. H. hasábjain nap-nap mellett megjelentek.”

Ezt a javaslatot a gyűlés egyhangulag elfogadta.

Végül Lakics Vendel elnök megköszönte a tagoknak, hogy olyan méltóságosan és nyugodtan tárgyalták ezt a kinos ügyet.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Uj asztaltársaság. Elaggott iparosok segélyezésére holnap este új asztaltársaság alakul Aradon. Az asztaltársaság helyisége Ullman József Aulich-utca 2 sz. alatti vendéglőjében lesz. Az alapítók holnap (szombat) esti alakuló értekezletére ezuton teszik közzé a meghívást.

A főispáni beiktató.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

(A város díszközgyűlése.)

A november 7-iki installáció alkalmából tartandó városi közgyűlésre most jelent meg a meghívó, mely szószerint így hangzik:

Arad szabad királyi város törvényhatóságának közgyűlését az 1900. évi november hó 7-én délelőtt 11 órakor tartandó tendkivüli ülésre ezennel összehívom. Tárgy: Méltóságos Urbán Iván főispán urnak hivatalába való beiktatása. Arad, 1900 évi november hó 1-én. Salacz Gyula királyi tanácsos, polgármester.

(Az ünnepségek sorrendje.)

A beiktatás rendezési munkáját végző, megyei és városi törvényhatósági bizottsági tagokból álló bizottság már részletesen megállapította a nap ünnepségeinek sorrendjét a következőkben:

1. Reggel 9 órakor szentmise a minorita rend egyházában Desseffy Sándor püspök jelenlétében.

2. Délelőtt 10 órakor Aradmegye törvényhatóságának beiktatási díszközgyűlése a vármegyeház új székház nagytermében.

3. Küldöttségek tisztelgése a vármegyeházán és pedig a következő sorrendben.

- Idegen vármegyei küldöttségek.
- Aradvármegyei tisztviselői kara.

c) Aradvármegye jegyzői kara.

d) Aradvármegye gazdasági egyesülete.

4. Délelőtt 11 órakor. Arad szab. kir. város törvényhatóságának beiktatási díszközgyűlése a városháza nagytermében.

5) Küldöttségek tisztelgése a városházán, később megállapítandó sorrendben, a melyre jelentkezni Salacz Gyula kir. tanácsos polgármesternél lehet.

6. Diszebéd délután 2 órakor a Fehér-Kereszt nagytermében és téli kertjében.

7) Diszelbadás este 7 órakor a városi színházban.

8. Disztrakoma az aradi kereskedők és iparosok által rendezve este 8 órakor a Kass testvérek vendéglőjének nagytermében.

A nagyközönség tájékoztatására közli a bizottság, hogy sem Aradvármegyeszékházában, sem a városházán tartandó díszközgyűlésekre karzati ülőhelyek már nem kaphatók. A városház díszközgyűlésre azonban karzati állóhelyekre a polgármesteri hivatalban jelentkezések elfogadhatnak.

(A püspöki vendég)

A beiktatónak érdekes vendége lesz Desseffy Sándor csanádi püspök, ki a meghívásra Aradmegyéhez intézett válaszában köszönetet mond a meghívásért és kijelenti, hogy a beiktatáson részt fog venni. A püspök, ki hivatalosan hosszú idő óta nem járt Aradon, itt tartózkodása alatt a minorita atyák vendége lesz.

A beiktatást megelőzőleg nagy misét fog mondani fényes segélettel, mely alkalomra az oratorium egylet énekel. Ennek tagjai már erősen készülnek. Az egylet elnöksége felkéri e végből a tagokat, hogy a mai és a következő napok mindegyikén tartandó próbákon este 8 órakor pontosan megjelenjenek.

(A küldöttségek.)

Egész sorát közöltük már az idegen küldöttségeknek. Ezekhez hozzájárul Hódmezővásárhely törvényhatóságának deputációja, melynek tagjai: Endrey Gyula dr. országgyűlési képviselő, Juhász Mihály polgármester és Pokomándy Imre tanácsnok.

Sikkasztó főhadnagy.

(Elmulatott 8000 korona.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 2.

A kolozsvári magas fellegvár katonai börtönének egyik czellája pár nappal ezelőtt új lakót kapott. A kolozsvári 51-ik háziezred egy főhadnagya ült ott, mert az ezred pénztárából 8000 koronát elsikkasztott.

A fiatal bűnös: J—r V. főhadnagy. Sokan ismerik Kolozsvárt a pár év óta ott állomásozó fess megjelenésü. magas, szőke, szürke parolis tisztet, ha máshonnan nem, a főtér aszfaltján naponként folyó déli korzóról.

J—r. eleinte, mint csapattiszt működött, s szakaszparancsnok volt az ezred egyik századának kötelékében. Mindig pontosan teljesítette kötelességeit s feljebbvalói állandóan megvoltak vele elégedve.

Nemrégiben azonban élelmező tiszt (Proviant-Officier) lett. Itt pénzt is kellett kezelnie, s ez volt bukása. Lassan-lassan 8000 koronát sikkasztott el, a nélkül, hogy észrevette volna valaki. A bűnös uton szerzett pénzt mulatságokra, különféle pezsgős vacsorákra költötte, szóval elegánsan élt, a nélkül azonban, hogy gyanusan feltűnő lett volna pazar költsége.

Senki sem gondolt manipulációira, de J—r egyszerre eltűnt Kolozsvárról a nélkül, hogy szabadságot kért volna, vagy előzetesen és hivatalosan bejelentette volna távozását. A

parancsnokság várt pár napig, azután pedig — rovincsolást rendelt el. A pénzvizsgálatnál aztán konstatálták az elég tekintélyeshiányt.

Persze rögtön köröztetni kezdték a főhadnagyot. Elmult egy hét, a nélkül, hogy kézrekerült volna, de tegnap végre elfogták. Őszintén bevallotta bűnét s így erős fedezet alatt felszállították a fellegrárba.

Most ott ül s valószínűleg kesereg könyvelő lépése felett, mely karrierjét megtörte.

A börtönben vezeklő főhadnagy nem magyar. Messze tőlünk: Krems-ben született s ott élnek most is hozzátartozói. Ezek valószínűleg visszafizetik az elsikkasztott nyolc ezer koronát s így a fiatal tisztre nézve csak részben lesz végzetes meggondolatlan tette.

Kovács professzor sirjánál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 2.

Egész napon át tolongott a közönség tegnap és ma a temetőbe, a hol őszinte kegyelettel járta körül a sírokat. Különösen elhunyt nagyjaink sírjai voltak mindig körülvevő emberekkel, a mi már azért is természetes, mert különösen tegnap az egész napon át koszorukat hoztak küldöttségekkel és küldöttségek nélkül a nagyok sírjaihoz. Így történt Kovács Józsefnek, az egykori tudós sebésztanárnak sírjánál is, amely szintén fel volt díszítve szebbnél-szebb koszorúval.

Epen ez egyetemi ifjak küldöttségének a szónoka beszélt a sír előtt és ékes szavakban emlékezett meg a néhai nagy tudós érdemeiről, a mialatt a következő párbeszédnek voltunk tanúi:

—Életében nem szerette senki! — mondotta egy ifjabb uri ember éltesebb társának.

— Csak a növendékei nem szerették, mert szigorú volt.

— A betegek féltek és irtóztak tőle.

— De csak a kezelés alatt, mert goromba volt, de utóbb áldották.

— Igaz az a grófnőről szóló história? Hogy mikor K. grófnő az operáció alatt jajveszékelt és tiltakozott, a tanár ráütött volna?

— Az igaz.

— De hisz ez brutálitás volt.

— Be is perelte a felépülés után a grófnő a professzort, de hogy a tárgyaláson mi történt, azt senkisért írta meg.

— Hogy-hogy?

— Hát mikor a bíróság előtt a vád elhangzott, a tanár nyersen odavágta „Igenis megütöttem a grófnőt igaz, mert az operációt veszélyeztette.”

— De ezzel súlyosan megsértette a grófnőt szólott a bíró.

— Meglehet! De kérdem a méltóságos aszszonyt, hogy mit tűr el szívesebben, azt-e, hogy most élet és halál között lebegjen, vagy azt, hogy én egy ütással és két késvágással megmentetem az életét?

A grófnő elpirult. A tanár felé nyújtotta a kezét és így szólott. „Bocsáson meg uram! Igaza van! Rakoncátlan voltam. Visszavonom a panaszt.”

— Az idősebb ur folytatta:

— A mikor 50 éves tanári jubileumát ünnepeltük, ma egykori növendékei, elfelejtettük minden szigorát és nyersségét. Csak azt tudtuk, hogy kitűnően tanított. Az ünnepelő banketre összegyűltünk vagy 500-an, mind kész orvosok és tanárok. A dícsőítő tósztok között az öreg annyira ellágyult, hogy enni sem tudott. Szinte maga sem akarta elhinni, hogy őt igazán szeretik. Oly különös, rendkívüli és szokatlan volt reá nézve az ünnepeltetés. Válaszolni szeretett volna, fel is állott, de csak ennyit tudott mondani:

— Nagyon köszönöm! — aztan a könyektől akadt a szava.

— Éljen! Éljen! — hangzott zugva a teremben.

Mindenki meg volt hatva. Mert mindenki látta, hogy ott belül mélyen érző szív lakik, a mit el lehetett rejteni, de örökre eltítkolni lehetetlen volt. Az isten nyugosztalja meg! Többet ért ezer sima szavu doktorkánál! . . .

SPORT.

+ Az Aradi Torna-egyesület választmánya folyó évi október hó 31-én tartotta meg rendes havi gyűlését, melyen *Robitsek* Agoston dr. elnökle aiat: *Steinitzer Pál dr.*, *Czédly Károly dr.*, *Kömives József*, *Székely Károly*, *Bródi József*, *Tüdös Béla*, *Szilárd Győző*, *Szántó Mihály*, *Neidenbach Odön* és *Nagy Sándor* voltak jelen. *Robitsek Agoston dr.* mielőtt a napirend tárgyalásába fogott volna a választmány, fájdalommal szívvvel emlékezett meg a torna-egyesületért ama veszteségről, mely azt *Telmányi Emil* elhunytá által érte, ki az egyesületnek régi működő és buzgó választmányi tagja volt. Ezen kívül mint páratlan jellemű tagtárs, ragaszkodó és nemes lelkű jóbarát, betölthetetlen őr hagyott maga után. Az elnök indítványára a választmány *Telmányi Emil* elhunytá felett érzett mély fájdalomnak jegyzőkönyvben ad kifejezést s a gyászoló családhoz részvét iratot intéz. Egyben jelentette az elnök, hogy az egyesület külön gyászjelentést adott ki s a ravatalra koszorut helyezett s a megboldogult temetésén a torna-egyesület számos tagja vett részt. Ezután két választmányi gyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették, mely után új működő tagul fölvétettek: *Leipniker József*, pártoló tagul fölvétettek: *Winter Adolf* és *Laboda Lajos*. *Kömives József* következőkben terjesztette elő jelentését: maradvány szeptember haváról 8626 korona 11 fillér, befolyt október hóban 179 korona, kiadás október havában 47 korona 92 fillér, készpénz maradvány 8754 korona 19 fillér. *Nagy Sándor* titkár-művezető jelentése szerint júliusban tartott 13 torna-óra, 4 vasárnapi játékkora, augusztusban 13 torna-óra, 4 vasárnapi játékkora, szeptemberben 6 torna-óra, 3 vasárnapi játékkora, mely órákon a langa-méta és füleslabda-játékot a torna-egyesület tagjai nagy élénkséggel játszották. — A „Magyarországi Torna-egyletek Szövetsége” igazgatója megküldte a soproni VI-ik országos torna-ünnepélyen nyert díszoklevelet, melyet a választmány berámáztatott s a torna-csarnok falára kifüggeszti.

+ Az aradi kerékpár-klub ma, szombaton este fél 9 órakor a Hungária kávéházban igen fontos és sürgős ügyben rendkívüli közgyűlést iart, melyre a tagok teljes számban való meg-telenését ez uton kéri az elnökség.

Ügyvédi prakszis a halál után.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 2.

Felette érdekes módon és nagy furfanggal csapta be a világot *Hermann A. Jenő* több külföldi cégnek budapesti képviselője. A család, melynek sikerültét véletlen körülmények is elősegítették, olyan zsánerű, aminőt a színes fedelű, füzetes bűnügyi regényekben szoktak megírni.

A dolog ott kezdődik, hogy október hó 3-án a lánchidon egy barna kemény-kalapot talált egy rendőr. A kalap belső szalagjában névjegy volt ezzel a felirással:

Hermann A. Jenő,
külföldi cégek képviselője.

Budapest.

A névjegy hátlapjára czeruzával ez volt írva: *Megutáltam az eddigi nyomorult életemet.*

Ilyen leletek nem képeznek ritkaságot a rendőrség előtt, mely természetesen azt hitte, hogy a kalap tulajdonosa öngyilkos lett. Senkisért látta ugyan, hogy valaki a Dunába ugrott volna, de kétségtelennek látszott, hogy

Hermann észrevétlenül levette magát a lánchidról

A vizsgálatot megindították, hogy vajjon mi oka lehetett *Hermann Jenő*nek az öngyilkosságra. Találtak is elég fontos okot. *Hermann nagyobb összegű óvadékot sikkasztott* el. A sikkasztásra rájöttek és azért, továbbá család miatt is körözték.

Közel két hét múlva, október 16-án rá is akadtak *Hermann* holttestére. Az összekötő vas-uti hidnál kifogtak egy holtestet, melyre rá illett az öngyilkos személyleírása. A rendőrség erre mint *Hermann Jenő*t el is temettette.

Eközben vigan élte világát az utcza 48. számu házban *Tömöri Győző dr.* köz- és váltó-ügyvéd. Fogadta a feleit, előlegeket vett föl, míg egyszerre vége lett az ügyvéd ur boldogságának. Egy *Kedvesi* nevű kereskedő fölismerete és kisütötte rá, hogy az ügyvéd ur teljességgel azonos *Hermannal*, a külföldi firmák sikkasztó képviselőjével. Közölte felfedezését *Schweig Józseffel*, az ügyvéd házigazdájával is, aki rögtön a rendőrségre sietett.

A rendőrség emberei nyomban megjelentek az ügyvédi irodában, de akkorára már nem találtak ott senkit: *Tömöri* ügyvéd, illetve a holtnek vélt *Hermann eltűnt*. Nem elégedett meg azonban azzal, hogy egyszerűen megugorják, hanem előbb magához vette a rendőrségnél járó házigazdája ékszerait és pénzét.

A becsapott rendőrség most nagyban nyomozza *Hermann*t, kit nehezen fognak elcsipni. Nem lehetetlen, hogy orvosi gyakorlatot folytat azóta.

A szatmári testvérgyilkosról.

(A kegyelmi kérvény sorsa.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 2.

A szatmári testvérgyilkosságban hozott ítélet *Papp Bélára* a legborzasztóbb büntetést állapította meg, melyet a büntetőtörvény kiszabhat: életet és életért. A nyomorult bántott nek ez a megtorlása a közérzülettel is találkozott és mégis most, mikor a kivégzéshez való előkészületekről adnak hírt az újságok, a szánalom úti fel fejt a minden emberi érzésből kivetkőzött nyomorult ember iránt. És ha esetleg — ami eddig még nem bizonyos — a kegyelmi kérvényt ő felsége kedvezően intézné el, ennek is csak az volna a magyarázata, hogy a szánalom erősebb volt a törvény szigorú parancsánál.

A napokban már az a hír járta be a lapokat, hogy *Bali Mihály*, a hóhér pribékjeivel Szatmárra érkezett volna és megtette előkészületeit a kivégzéshez. Mint Szatmárról táviratozzák, ez a hír teljesen valótlan, mert a kegyelmi kérvény elintézéséig ily előkészületek meg nem tehetők; a kérvény pedig az iratokkal együtt csak most érkezett fel a kabinet-irodába.

Papp Béláról, a szatmári testvérgyilkosról pedig azt a hírt vesszük, egy soha annyira ideges, izgatott és nyugtalan nem volt, mint az utóbbi napokban. Enni is ritkán eszik, akkor is nagyon keveset. A szemei teljesen bestek, telt arcza is soványabb lett. Folyton sir.

A börtön felügyelő megkérdezte:

— Mi lelte *Papp Béla*? Miért sir folyton?

— Nem bizom már abban hogy innen valaha szabadulhassak. A fiamat nagyon szeretném látni. Talán megengednék, ha kérném, hogy itt találkozhassam vele, de nem akarom, hogy valaha visszaemlékeznek arra a pillanatra, a mikor börtönben látta az édes apját. Pedig ha itt látnám — zokogta *Papp Béla* — megváltás lenne rám nézve; megrepedne a szívem

Papp Bélát megnyugtatták, hogy kérvénye már illetékes helyen van s bízzék a kegyelemben. Azóta az a tudat, hogy még kegyelmet nyerhet, egy kis nyugalommal tölti el. Papot a börtön rendkívül megviselte; az egykori délczeg huszártiszt összetört aggastyán lett, arcát hosszú őszbevegült szakál köríti. A tüdővész jelei mutatkoznak rajta, és ha kegyelmet kapna is az életfogytig tartó fegyház csak rövid tartamu lesz.

Zoldits Mihály, a vén paraszt, megadással viseli sorsát és erősen bizik a kegyelemben. A legközelebbi napokban elválk, vajjon mire mosolyog majd királyi kegy a „nagyágos urra-e,” vagy a juhászára.

HIREK.

— **A király kegyelele.** Bécsből jelentik: Ó felsége ma reggel 8 órakor a kapuczinusok sirboltjába ment és csöndes imát mondott Erzsébet királyné, Rudolf trónörökös és ő felsége, szülei, Ferencz Károly főherczeg és Zsófia főherczegnő koporsójánál. Reggel 9 órakor a kapuczinusok kápolnájában gyászmise volt az uralkodóház elhunyt tagjáiért.

— **A trónörökös utja.** *Ferencz Ferdinánd* trónörökös ma este 10 órakor Zimonyba érkezett. Holnap Pancsovára megy, innen pedig Écskára utazik.

— **A kereskedelemügyi miniszter látogatása.** *Hegedüs Sándor* miniszter elhalasztott aradi látogatását *e hó 16-án* tartja meg. Erről az elhatározásáról ma értesítette az aradi kereskedelmi- és iparkamarát.

— **Az aradi polgármester.** E czim alatt a *B. N.* a következő rokonszenves sorokban emlékezik meg *Salacz Gyula* kir. tanácsos újabb kitüntetéséről:

A hivatalos lap mai száma élén királyi *keziratot* közöl, amelylyel ő felsége *Salacz Gyula* kir. tanácsosnak, *Arad* város polgármesterének a harmadosztályú vaskorona-rendet adományozta. Ez a kitüntetés a magyar municzipális életnek olyan kitűnőségét érte, aki városának határán túl is tudott jelentőséget szerezni a maga egyéniségének. Mert *Salacz Gyula* azonkívül, hogy kitűnő polgármester, egy tiszteletreméltó tipust képvisel. Három évtized óta egészen *Aradvárosának* él; azóta, hogy a város szolgálatába állott, soha más ambíciója nem volt, mint az, hogy első polgára legyen ennek a városnak és hogy ezt az elsőséget meg is érdemelje. Nagyszabású munkásságát maradandó emlékei hirdetik ezt a tiszta, nemes ambícióját. *Aradváros* emelkedésében, hatalmas fejlődésében, modern intézményeinek sokaságában és közigazgatásának mintaszerűségében orosz-lánrésze volt *Salacz Gyula* izzó lelkesedésének, városa iránt való lángoló szeretetének, roppant akaraterejének, szívósságának és önzetlenségének. Ebben a három évtizedes, alkotó munkásságban szemléltető módon jelenik meg az a típus, amely *Salacz Gyulában* megtestesül: a városáért élő-haló, egyszerű, tiszta, erős és büszke *polgár* típusa. Szerencsés város az, amelynek ilyen polgármestere van. Es örvendetes dolog, hogy legmagasabb helyen is észreveszik, most már ismételtelen, egy olyan ember érdemeit, aki mindig csak otthon dolgozott, az ő városában, az ő városáért és sohasem dolgozott sem *kifelé* sem *fölfelé*.

— **Halottak napja.** A temetők ünnepe a szokott kegyelettel folyt le tegnap. A virágos sírok között óriási sokadalom járt egész délután s nem szűnt meg a bucsujárás este sem, mikor a gyertyák fénye világította be a temetőt.

A magánosokon kívül a testületek, egyesületek is megemlékeztek halottaikról. A nemzeti szövetség koszorút helyezte *Vécsey* és *Lenkey* tábornokok, *Ormay* ezredes és az utcai harcban elesett honvédek sírjaira. A minoritarend *Lakatos Ottó*, *Ballay Ádám*, *Révfalvy Manó* és *Vajnorovszky Vazul* emlékének áldozott. A szárnyas-kerék dalkör gyászadalokat énekelt *Boros Béni*, *Salacz Gyuláné*, a *Domány* és *Viszkup* családok sírboltjairól. Az aradi ipar és népbank tisztviselői elhunyt elnöke, *Varjassy József* sírját koszorúzták meg, a szintársulat *Spányi Lenke*, *Zöldi, Kulinyi, Fóris Pista, Váray Mariska*, a lövész-egylet *Náray Imre* és *Kövér Gábor* főlövész-mesterek, a Kossuth-asztaltársaság *Rausch Kálmán* sírjára helyezett koszorút. Az újságírók fiatal halottjuk, *Hrabovszky Lajos* sírhantjára vitték koszorújukat. A poéta újságíró sírkövét még sok virágos koszoru borította. Megható dolog volt, hogy valaki — bizonyára fiatal leány, — egy báli csokrot tett a sírra. Az aradi nyomda részvénytársaság személyzete szerencsétlenül járt kartársuk, *Massa Sándor* sírjára helyezett koszorút.

— **A hollandi királynő esküvéje.** Az amszterdami *Handelsbladet* jelentése szerint *Vilma* királynő esküvéje február második felében lesz. Hágai információk szerint azonban az esküvé napja még nincs kitűzve.

— **A kaszárnya-kölcsön.** Az első magyar iparbank ajánlatot tett a városnak, hogy a honvéd huszárlaktanya építésére szükséges 400,000 koronás lombard kölcsönt megadja.

— **Baross Gábor emlékezete.** A néhai vasminiszternek, *Baross Gábornak* emlékét kegyelettel ünnepelték meg ma, halottak napján, a budapesti egyetemi templomban. A gyászmisét reggel 9 órakor *Krizsán Mihály* pápai kamarás, szemináriumi igazgató mondta, fényes papi segédlettel. A gyászszertartáson jelen voltak a család tagjain kívül, a kereskedelmi minisztérium főbb tisztviselői és az elhunytak számos tisztviselője, a kik zsufolásig töltötték meg a templomnak hajóját.

— **Magyar virág a királynő koporsóján.** A mi legendás nagyaszonnyunk, elköltözött jó királynénk gyöngéd, finom lelke minden érzésével szerette a virágot, melyről az ő költője oly csodaszépen dalolt. De szerette kiváltképpen a mi földünk virágát, mint ahogy kedves vala neki minden, amit ez a szép magyar föld terme. Ki ismerte volna jobban ezt a vonzódást, ki érezte volna inkább, mint a jóságos nagyaszonnyunk fejedelmi férje, a magyarok ősz királya, kinek halottak napján felujulnak sebei, melyek mindannyiunknak fájnak. És a hitvesét sirató öreg király az ő elvesztett boldogságának koporsóját a megdicsőült asszony kedves virágaival kereste föl a holtakról való emlékezés napján. Azt jelenti a telegramjában bécsi tudósítónk, hogy a király magyar föld virágaiból, a gödöllői kert ékeségeiből fonatta azt a koszorút, melyet Bécsbe küldött, hogy tegyék a királynő koporsójára.

— **A szultán ajándéka.** Konstantinápolyból jelentik: A szultán táviratot intézett a német császárhoz, a melyben örömeinek ad kifejezést a fölött, hogy a császár gyermekeinek küldött ajándékai megnyerték tetszésüket s egyuttal újra biztosítja a császárt változatlan barátságáról.

— **Uj román lelkészek.** Az aradi gör. kel. román egyházmegyében a plebánosi vizsgálatok ma nyertek befejezést. *Goldis József* megyés püspök elnölete alatt a vizsgáló bizottság I. osztályú parochiákra képesítette: *Dr. Botis Tódor* képezdei tanárt, *Jercosan János* sztszéki gyakornokot, *Ratiu Livius* plebánost és *Vraciu Lázár* klerikust, II. osztályú képesítéssel *Petrovici György* tanítót, *Lazarescu Gyula* és *Popluca Gábor* klerikusokat látta el.

— **Hová megy a német császár?** Berlinből iáviratozzák, hogy a „Hohenzollern” császári yachtot a kieli hajógyárban tatarozzák, mert előkészítik arra az utra, amelyet a német császár november hónapban szándékozik megtenni. Az elutazás napjáról és az ut céljáról eddig még semmi biztosat sem tudnak. Kétféle hír kering róla. Az egyik szerint a császár a trónörökössel együtt egyenesen Aberdeenbe fog hajózni, hogy *Viktória* királynőt Balmorálban meglátogassa. A másik verzió szerint Malmóbe utazik vadászatokra. A császár csak nemrég határozhatta el magát az őszi utazásra, mert egy pár nappal ezelőtt még úgy szólt a rendelkezés, hogy a „Hohenzollern” téli állomására menjen.

— **Az ujonczok esküje.** Pár év óta szokás az csak a hadseregnél, hogy az ujonczokat nem csak a besorozásnál hanem november hó elsején megegyeszer nagy ünnepélyesség között a zászlóra is felesketik. Így volt ez tegnap is, a vár diszterén tábori misét szolgáltatott először *Allerdorsffer Julián* várbeli lelkész. Majd magyarul és németül tartott a legénységhez beszédet. Utána *Dascal Jusztin* románul fejtegette az eskü szentségét. Ezután magyar, német és román nyelven külön külön felolvasták az eskü mintát, amelyet a legénység ismételt. — Az ujonczok az eskü után eléptettek *Lichman Vincze* vezérőrnagy előtt, a katona zene hangjai mellett. A közös hadsereg *Wachsman* ezredes, a közös huszárság *Lázár* ezredes, a tüzérség *Moys* őrnagy, a honvédség *Hadfy* őrnagy, a honvéd huszárság *Segesváry* kapitány vezetése alatt vonult ki.

— **A kecskeméti az Egyetemi Kör ellen.** A kecskeméti jogakadémia hallgatói egyhangulag hozott határozattal a következőleg léptek fel a néppárti politikát űző Egyetemi Kör ellen.

„A kecskeméti ev. ref. jogakadémia polgársága 1900. évi október hónap 30-án tartott ülésében a debreczeni jogakadémia polgárságának hozzá intézett átiratára a következő határozatot hozta:

A kecskeméti evangélikus ref. jogakadémia polgársága tudomásul veszi a debreczeni evang. református jogakadémia polgárságának átiratát. Kijelenti, hogy a néppárthoz szító budapesti kir. tudomány-egyetem vezető elemeinek ténykedéseivel szolidaritást egyáltalán nem vállal és azoknak néppárti irányzatát magáénak nem tekinti, nem helyesli, sőt határozottan elítéli, mert a magyar ifjuság eszményi, hazafias és tudományos törkevéseivel sem a tulhajtott felekezetiességet, sem a vallási és a faji türelmetlenségeket sem a politikai pártviszályokba való beleegyezését összeegyeztethetőnek nem tartja. Kijelenti továbbá, hogy a budapesti kir. tudomány-egyetemi kört a maga részéről a magyar egyetemi és akadémiai ifjuság vezérő szervének el nem ismeri s a maga részéről visszavonja *mindama küldetésüket, amiket az egyes diákkongresszusok a nevezett körre bízta.*

Végül megbizza a gyűlés az elnökséget, hogy ezen határozatát a budapesti és kolozsvári királyi tudomány egyetemek és az összes jogakadémiák polgárságával közölje.

— **Szocialista képviselőtestületi tagok.** A Budapest közelében levő *Erzsébetfalván* ma két szocialistát beváltottak a városi képviselőtestületbe. Az erzsébetfalvai szocialisták remélik, hogy a legközelebbi bíróválasztás alkalmával az új bíró közülök választják.

— **A bur szabadságharc magyar katonái.** Triestből ma délután érkeztek Budapestre — mint tudósítónk táviratozza — *Luzsenszky* báró volt képviselőházi tisztviselő, *Péchy Tibor* volt huszártiszt és *Simon Vilmos*, kik az angol-bur háboruban a bur hadseregben harcoltak. Megérkezésükkor bur nemzeti viseletben hajtottak be a pályaudvarról a szállóba, óriási töltünést keltve.

— **Kerületi biztos a postán.** *Niedermann* Antalt, a nagyváradi posta és távirada igazgatóság fogalmazóját a kereskedelmiügyi miniszter a kerületi biztos teendőkkel bizta meg. *Arad*, *Csanád*, *Békésmegye* egyrészének posta és távirada hivatalai lesznek felügyelete alatt.

— **légeső novemberben.** *Deésről* telegrafálják, hogy ott ma nagy dörgés és villámlás között borsó nagyságu jégeső esett.

— **A gyilkos fináncz.** A Nagy-Kamaráson elkövetett gyilkosság áldozatát felboncolta *Deák* Zsigmond dr. eleki járási orvos és *Nierits* Gyula dr. almás-kamarási orvos. A boncolás közben megállapították, hogy az életerős asszony halálát közvetlenül *Tzabó* pénzügyőr lövése okozta. A meggyilkolt asszonyt nagy részvét mellett temették el.

— **Közgyűlési vonatok.** Aradvármegye közgyűlésére való tekintetből f. év november hó 6, 7 és 8-án az arad-csanádi egyesült-vasutak 104 sz. személyvonata *Brádig*, míg november hó 7, 8 és 9-én 101. sz. személyvonat *Brádról* fog közlekedni.

— **A meggyilkolt ügyvéd.** Dr. *Weinrich* Ödön módosi ügyvédet — mint már megirtuk — a lakásán meggyilkolva találták. Módosról kapott újabb jelentés szerint a vizsgálóbíró megállapította, hogy *rablógyilkosság* esete forog fenn, mert a meggyilkolt ügyvéd pénztárczája hiányzik és fiókja, ahol pénzét és értékeit szokta tartani, fel van törve és ki van fosztva. Két mellénygombot is találtak a földön, melyeket valószínűleg a gyilkos vesztett el dulakodás közben. Az ügyvédet összeszaggatott ruhában, kicsavart karral találták meg, amiből következik, hogy sokáig védelmezte magát. Egy *Radoszav* Vazul nevű járásbírósi irnokot gyanúsították a tett elkövetésével. Le is tartóztatták, de az újabb fölmerült körülmények következtében szabadon bocsátották. A vizsgálatot energikusan folytatják.

— **Egy törvényhatóság Hegyi páter ellen.** A csongrádi pappal ugyancsak sokat bajoskodnak Csongrádon és Szentesen. Most a vármegyei törvényhatósági bizottság is ellene támad. Szentesen a törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy a belügyminiszterhez *Hegyi* páter elmozdítása végett feliratot intéznek. Ugyanezt kéri az ő felettes egyházi hatóságától is. Azonkívül pedig az ügyészségnél felbujtás és izgatás miatt feljelentést tesznek ellene. Ez azért történik, mert a *Tiszavidék* című újságban a hivatalos körök ellen lázító cikkeket írt. Ugy Csongrádon, mint Szentesen nagy érdeklődéssel várják a törvényhatósági bizottság eljárásának eredményét.

— **Leány-királynők szerelme.** Az ifju hollandi királynőnek *Henrik* mecklenburg-schwerini herceggel való házassága fölveti azt a kérdést, hogy melyik részről esett az elhatározó szó s általában mi az udvari szokás oly esetekben, ha egy királynőnek kérése nem uralkodó. A merev udvari etikett szerint a kérés, ha nincs egyenlő rangban egy uralkodó királynővel, nem tehet neki házassági ajánlatot s még csak szerelmet sem vallhat neki. Miután pedig a királynőnek női méltósága is tiltja, hogy házassági ajánlatot tegyen, világos, hogy nagyon kényes helyzet áll elő. *Viktória* angol királynő is oly helyzetben volt 1839-ben, mint most a hollandi királynő. Mikor 1837-ben 18 éves korában trónra lépett, az országnak az volt az óhajta, hogy menjen férjhez. Már meg volt a maga titkos ideálja *Albert* közbürgi herceg személyében, ki 1839-ben meglátogatta Angliát s mindenkinek megakadt a szeme a deli, szellemes ifjun. A királynő magához hívatta lord *Melbourne* minisztert s közölte vele, hogy kész kezét *Albert* hercegnek nyújtani. Hosszas tanácskozások után úgy döntöttek, hogy a királynő nyilvánosan johajlandóságának a jelét adja s ha ezt a herceg hedvezőleg fogadja, akkor a királynő őt egy közvetett házassági ajánlatra bátorítja föl. Nemsokára rá udvari bál volt s ez alkalmmal a királynő virágcsokrot adott a hercegnek. *Albert* nem tehette a feszesen begombolt uniformis gomb-

lyukába, tehát elővette zsebkését, felmetszette egyenruháját a szíve táján s a virágot odatette.

Aztán a királynőhöz ment, kit miniszterei vettek körül s kijelentvén, hogy a legközelebbi napokban elutazik, ékes szavakkal vett búcsút a királynőtől, megköszönve neki azt a vendégszeretetet, melyben Angliában részesült.

— Ha fenséged oly jól érezte magát Angliában, nem lenne hajlandó örökre nálunk maradni — kérde a királynő elpirulva.

— Eletemet adnám, ha örökre itt lehetnék — mondá a herceg.

Másnap a királynő a herceget külön kihallgatáson fogadta, tanuk nélkül s a következő évben megvolt az egybekelés.

— **Nagy betörés a hegyalján.** Az aradi hegyalján az utóbbi napokban egész sorát követték el a betöréseknek, ami arra enged következtetni, hogy szervezett betörőbanda garázdálkodik ott. Gyorokon tegnap éjjel két helyen törtek be. *Sáfrán* Emil vegyeskereskedő üzletember ajtáját betörték s behatolva 520 koronát vittek el. A pénz között egy ötvenforintos bankó is volt. Ezenkívül egy lánczos aranyórát loptak el. *Eichner* Adolf vegyeskereskedőhöz is betörték, honnan mintegy 1200 korona értékű árut vittek magukkal. Kúviban *Dreschmid* Ferenc kereskedőhöz törtek be, de itt idejekorán felfedezték a gyanus vendéget s megugrották őket. Ménesen *Argyelán* Nikától készpénzt vittek el s leányának ezüst tallérait. A tetteseket nyomozzák.

— **A világi isz. hitközség.** f. évi október 30-án tartotta évi közgyűlését. *Neuman* Mihály dr. ügyvéd elnöki jelentése után a tisztújítást ejtették meg. Az elnöki tisztségre ismét dr. *Neuman* óhajtották megnevezni, de mivel ő azt nem fogadta el, elnöké: *Glück* Abrahamot, jegyzővé *Grieshaber* Mórt és pénztárossá *Klein* Mórt választották meg.

— **Nagy váltóhamisítások.** hamburgi rendőrség — mint egy onnan érkezett távirat jelenti — nagy váltóhamisításokat fedezett fel. Egy *Lewy* nevű, fényes anyagi körülmények között élő orosz kereskedőnél és egy távolabb lakó kereskedőnél házkutatást tartottak és lefoglaltak majdnem 400.000 váltóblankettát hamisított orosz bélyegekkel. Az üres váltólapokat varsói kereskedők közvetítésével akarták Oroszországba csempészni. Az elkobozott irlapok bélyegértéke 350.000 rubel. A hamisítók cizkostársát is elfogták Varsóban, de annak sikerült a fogságból megmenekülnie.

— **Csödbe jutott iskola.** Nagyikindai levelezőnk jelenti azt a bizonyára pártját ritkító esetet, hogy Nagy-Kikinda város községi iskolája a csőd küszöbén áll, „tanulók hiánya miatt.” Midőn rövid pár év előtt a községi iskolát létesítették, maga a r. k. felekezeti iskola több mint 150 tanulót engedett át neki, ma pedig 12, szóval tizenkét tanulója van a négy osztálynak összesen s ezek is úgy osztalanak meg, hogy az igazgató-tanító két osztályába egyetlenegy tanuló sem iratkozott. Érdekes a dologban az, hogy az iskolaszék kiküldötte már három évvel ezelőtt azt jelentette az iskolaszéknek, hogy a községi iskolában a tanításnak semmiféle eredménye sincs. Ugyanezt jelentette a két év előtti kiküldött, az iskolaszék azonban nem tartotta szükségesnek a dologba beavatkozni. A községi iskolaszék halgatólágl tudomásul vette ezt a szomorú jelentést és hallgatólágl vette tudomásul az elmúlt év végén, hogy vizsgálatot nem tarthat, mert nincsenek tanítványai.

— **Kiirtott család.** Borzasztó gyilkosság történt ma *Deés* községben. Az ottani *Rakics* családnak négy tagját megölték. A gyilkosságnak áldozatul esett az anya, ennek leánya, az asszony sógora és ennek kis fia. A tettest még nem nyomozták ki. Azt hiszik, a véres eseményt bosszu idézte elő.

— **A bács-kecskési Göndör Sándor.** A Falurossza népszínműnek első felvonása ez, mely

most nem a színpadon, hanem a valóságban játszódott le. Színhely egy kicsiny bácskai falu, Bács-Kecskés, egy szerbek és svábok közé ékelt magyar falu, ahol bőven teremnek sudar-növésű, rámáscsizmás Göndör Sándorok és a bokorugró szoknyás Bátki Tercsik. A kecskési eset szerelmi hőse *Szöke* Marcsi, akinek ugy ígérte még tavasszal a falu legszebb leánya, hogy új borkor az ő felesége lesz. De hát elmúlt a szüret és a leány a módosabb *Somogyi* Mártonnak nyújtotta a kezét. Az elkeseredett legénynek azt üzentte a hitehagyott leány:

— Minek legyek én a Marcsiné, mikor Mártonné is lehetek.

Ujborra, vagyis tegnapelőtt csapott föl a szép leány Mártonné asszonyságnak. Nagy zajjal ülték meg a lakodalmat, szolott a muzsika, pengett a czimbalom és a sarkantyú, suhogott a viganó, mikor azt kiáltották:

— Most lesz a menyasszony-táncz.

Az ifju pár együtt járt el egy csárdást. De a legtüzesebb fordulónál lövés dördült el. Az asszonyok, leányok sikoltozva borultak egymásra, az emberek bösz haraggal keresték a merénylőt. Nem is kellett keresni. Ott állott a küszöbön, kezében kilőtt revolverrel *Szöke* Marcsi. A lövés nem tett senkiben sem kárt. De *Szöke* Marcsi nagyon el lehetett szánva, mert hosszú kifent kés is volt nála. A csendőrség gyilkossági kísérlet miatt tartóztatta le a csalódott szívű legényt.

— **Pénzügyér mint lelkész.** Ma temették el Kolozsvárott az öngyilkos *Csonda* pénzügyéri fővigyázót, kinek néhány nap előtt az ismeretes botránya volt a rendőrséggel. Az öngyilkost katolikus pap nem akarta eltemetni s így, hogy az ugys sokáig temetetlen holttest sirba kerüljön, úgy segítettek a dolgon, hogy egy pénzügyőr mondott rövid imát a koporsója felett.

— **Öngyilkos pinczér.** Budapesten, Ujvilág-utca 6. számú ház előtt ma reggel fél 6 óra-
kor egy intelligens kinezésű ember főbe lötte magát és szörnyet halt. A rendőrség megállapította, hogy az illető *Peresztegi Gyula* 19 éves pinczér, a ki a király-utca 25. sz. a. levő korcsmában volt alkalmazva. Holttestét a bonczoló intézetbe vitték.

— **A huszár halála.** Ma reggel 5 óra tájban egy fővárosi rendőri őrjárat a budapesti *Ferencz-József* laktanya mellett vezető sinek között egy közhuszár holttestére talált. A szerencsétlen embernek egész testét összemorzsolta a vonat. A rendőri és katonai hatóság által vezetett vizsgálat megállapította, hogy az illető *Hajdu* Sándor 16-ik huszárezredbeli reg-ruta, a ki öngyilkossági szándékkal vetette magát a vonat kerekei alá. Bevitték a XVI. számú helyőrségi kórház halottas-házába.

— **Az aradmegyei közkórház betegforgalmának kimutatása 1900. október haváról:** Maradt a mult óról 93 fi, 93 nő, e hóban felvételt ápolásra 128 fi, 92 nő, összesen ápolatott 221 fi 185 nő = 406. Ezek közül elbocsátott gyógyulva 52 fi, 49 nő, javulva 51 fi, 22 nő, gyógyulatlan 5 fi, 4 nő, meghalt 16 fi, 11 nő, összes fogyatkozás 124 fi, 87 nő, maradt ápolás alatt 97 fi, 98 nő = 195, ápolási napok száma 5060.

Nagyvilági mesék.

I.

Börtönélet New-Yorkban.

New-York.

New-York városának egyik legélénkebb forgalmu utcájában különös ház kerül legközelebb tető alá. Az épület tíz emeletes. A hatalmas falakba vágott nagy ablakokon karvastagságu rácsok vannak. A háznak határozott stílusa nincs, de egyes motívumok mégis előtűnnek és ezek asszír és egyiptomi templomok formájára emlékeztetnek. Az egész épület különben rossz hatást kelt a szemlélőben és az is, aki e ház tulajdonképeni rendeltetését nem ismeri, azzal a biztos tudattal halad el mellette,

hogy nem becsületes polgáremberek számára készült.

És tényleg, ez a hatalmas kő, vas és aczelkolosszus New-York városának *új börtöne* lesz, melyet a lerombolt régi helyén emeltek. Belül szépen van berendezve, úgy hogy a betörők e készülő szállójára is alkalmazhatjuk azt a stereotyp mondást, hogy „a modern kor minden követelményeinek megfelel.”

A régi börtönöket a harminczas évek elején építették. Hogy első lakói kik voltak, arról nem szól a krónika. A börtönigazgatóság által vezetett naplókban azonban egész lista van az érdekesebb bűnösök viselt dolgairól. Hogy New-York város rablókalandokban és gyilkosságokban minden időben gazdag volt, az elősmert dolog. Ugyanannyira, hogy a hóhérnak gyakran nagyon gyakran akadt dolga, amíg az akasztófát a modernebb villamosszék cserélte föl. 1890-ben volt az utolsó kivégzés, amikor is négy asszonygyilkost kötött föl a hóhér egymásután.

A romantikus szökési történetek sem voltak ritkák. Sok humor van például abban a történetben, mikor egy rab testét szappannal jól bekenve keresztül csuszott egy kis hasadékon melyet a falban hasított.

A leghíresebb szökési eset mégis *Sharkey* William volt, aki a legmerészebb betörések egész sorozatát viselte lelkén. Szeretője, egy abban az időben nagyon híres nagyvilági nőgyógyász és összes értékes ékszereit föláltozta arra, hogy a pör költségeit viselje. Nap-nap után ellátogatott a börtönbe. 1873. november 19-én történt, hogy a szép *Maggie* asszony, aki a látogatásra meghatározott időt mindig az utolsó perczig szerelmesénél töltötte már délután egy órakor elhagyta a börtönt, két óra helyett. Ez föltűnt az őrknek. Röviddel azután egy öreg, töpörödött anyóka tipegett végig a börtönépület folyosóján, mely *gyászba* öltözött sűrű fátyollal az arcán. Az őrség előtt nem tűnt föl a dolog és az anyóka nyugodtan haladhatott ki a kapun. E perctől fogva *Sharkey* Williamot a börtönben nem látták többet. Szerelmesét letartóztatták, de a bíróság a határtalan önfeláldozást elismerve ítéletet nem hozott és így szabadjára eresztették.

A hóhér kezei közül közönségesebb módon nem egy bűnös siklott ki, öngyilkosságot követve el. Így *Colt Adams* Sámuel gyilkosa kivégeztetésének napján azzal a kívánsággal állt elő, hogy szerelmesének hűségét azzal akarja meghálálni, hogy megesküszik vele. Az esküvőt tényleg meg is tartották, melynek szertartása után a bíróság megengedte az ifjú párnak, hogy egy órát együtt töltsön zavartalanul. Ezalatt a börtön udvarán fölállították az akasztófát és a kivégeztetésre minden előkészületet megtettek. Délután négy órakor, mikor az elítéltet kivégezni kellett volna, egyszerre rémes kiáltás hallatszik a börtön épületében:

— Tűz van! Tűz van!

A börtön kupolája és tetőzete lángokban állott. Ebben a pillanatban lépett be Colthoz a pap, aki a bűnöst átdöfött szívvvel, holtan találta a cellában. A dolgok összefüggését sohasem tudták kideríteni a kiütött tűz és az öngyilkosság között.

Nagyon sok ily érdekes dolog színhelye volt az a börtön, melyet csak tavaly romboltak le. Az új épület rövid idő múlva már elkészül és ünnepélyesen átadják rendeltetésének.

II.

Mikor a közönség kritizál.

Genf.

Ha *Zajtai* uram, *Peleske* község örök hírességű nótáriusa *Mikszáth Zrinyi*ásának példájára sirjából kikelve, az elmúlt héten Genf

városának színházában ült volna, megelégedetten kiálthatott volna föl:

— Az én példám vonz.

Zajtai ur annak idején a darab cselekményét akarta megkorrigálni, míg az ő modern követői a színészek játéka ellen protestálnak és amint a példák mutatják, nem a legudvariasabb módon. A színház habituéi ugyanis nincsenek megelégedve az operaszemélyzet működésével és így az ensemből hiányzó harmóniát óriási skandalummal akarják helyreállítani.

Az elmúlt héten például a színház igazgatóját egy feldühödött habitué úgy találta felfozni, hogy a dobhártyája beszakadt, míg a következő napon a rendezővel verekedett össze egy színházlátogató, anélkül hogy ezáltal különösebb zavar állt volna be. Másnap, mert a skandalumok nap-nap után ismétlődtek, már erősebben lépett föl a kritizáló közönség. A *Traviatát* tüzték ki előadásra. A második felvonásban a tenoristának nagyobb magánjelene van. Alig énekelt pár taktust, a közönség tombolni, püsszegni kezdett és a szerencsétlen tenorista végre fél órai kísérletezés után kénytelen volt a színpadról távozni. A függöny legerdült és megjelent az igazgató, bejelentve, hogy a tenorista szerződését fölbontotta.

Ez eredménytől fölbátorodva két nappal ezután *Gounod Faust*-jának előadásakor hasonló botrányt csinált a nézőközönség és az eredmény az elsőhöz hasonló volt: az új tenorista is elbocsáttatott.

Mulatságos a dologban az, hogy akkor már nem az igazgató jelentette be a tenorista szerződésének fölbontását, hanem a rendező. Hogy miért? Csak azért, mivel a közönség az igazgatótól is követelte, hogy:

— Mondjon le! Mondjon le!

Az igazgató erre jónak látta a kulisszák mögött maradni, nehogy a felbőszült kritikus közönség vak dühében valami bolond dologra ragadtassa magát.

A genfi színházjáró közönség ez ujitása mindenestre figyelmet érdemel, ha nem is a követés szempontjából, legalább azért, hogy énekesünket és énekesnőinket e jóakaratu figyelmeztetés által hasonló sorstól megóvjuk.

NAPIREND.

November 3. Szombat. Róm kath. naptár: Hubert, Ida. — Protestáns naptár: Hubert, Ida. — Izraelita naptár: Sabbat, Lech-Lecha. — Görög-keleti naptár (október 21.): Hilarion. — A nap két 6 óra 32 perczkor, nyugszik 4 óra 22 perczkor. — A hold két 2 óra 17 perczkor, nyugszik 1 óra 49 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 768.7 milliméter, délután 2 órakor 766.6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 5.0, délután 2 órakor C° + 10.7. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor N. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor félderült, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható: Jelentékeny csapadék nélkül, hűvös.

Szabadságharcol emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 óratól délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsény-könyvtár. Nyitva van vásár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekiyemuzeum helyisége mellett ülésterem.

November 3. A Kölcsény-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

November 4. Az aradi kir. főgymnasium és állami főreáliskola ifjusági segélyező-egyesületének választmányi ülése déli 12 órakor.

November 8. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

November 10. Az aradhegyvidéki turista-egyesület társas estélye 7 $\frac{1}{2}$ órakor (Vass étterem). — A Kölcsény-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

November 12. Körörvosválasztás M.-Radnán. — Az aradi székelyasztaltársaság háziestélye (Vadem.)

November 17. A Kölcsény-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

November 24. A Kölcsény-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 1. A Kölcsény-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Aradi országos vásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 2.

Az idei őszi országos, vásár daczára a kedvező időjárásnak, sokkal gyöngébben sikerült, mint az elmúlt esztendőben, mert úgy a kínálat, mint a vételkedv nagyon nérsékelt volt. Csupán dióban volt élénk érdeklődés, mert az idei mandula termés oly silány volt, hogy az ára 240 koronáról 340 koronára emelkedett s ez befolyásolta azt, hogy a dió ára is aránylag jóval emelkedett. Az árak következőképen alakultak: dió metermázsánként 48—54 koronáig, szilvaiz 36—40 koronáig, hektoliterenkint egyszer égetett szilva pálinka 70—80 korona, kétszer égetett szilva pálinka 100—110 korona.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, november 2.

Az őszi vásár miatt csak csekély hozatal volt a mai hetipiaczon. Az üzlet menete változatlan.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.50—6.60.

Közép minőségű buza 6.20—6.30.

Uj tengeri 4.00—4.10.

Rozs névleges jegyzés 5.80—5.90.

Arpa névleges jegyzés 5.30—5.40.

Zab névleges jegyzés 4.50—4.60.

Az irányzat lanyhább.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 2.

Délitőzsde. Buzakínálat jó, vételkedv mérsékelt. Gyöngé irányzat mellett 18,000 métermázsra kcrült forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek változatlanok. Malmok tartózkodóak. Időjárás ködös.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.75—7.76
Buza októberre	7.90—7.91
Rozs 1901. áprilisra	7.26—7.28
Zab 1901. áprilisra	5.57—5.58
Tengeri 1901. májusra	5.06—5.07
Repce októberre	13.05—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.76—7.77
Buza októberre	—
Rozs 1901. áprilisra	7.28—7.29
Zab 1901. áprilisra	5.58—5.60
Tengeri 1901. májusra	5.06—5.07
Repce októberre	—

Zárul 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	659.75
Magyar hitelrészvény	657.—
Leszámitolóbank részvény	426.—
Rima-Murányi vasmű részvény	481.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	658.—
Közúti vasút	593.—
Városi villamos vasút részvény	275.—

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár

részvénytársaság forgalmi kimutatása 1900. okt. 16-tól 31-ig. Személyszállítás 1900. okt. 16-tól 31-ig 19574 személy, bevétel 3844 korona 20 fillér, 1899. október 16-tól 31-ig 19690 személy, bevétel 3876 korona 10 fillér, 1900. jan. 1-től okt. 31-ig 432972 személy, bevétel 83217 korona 90 fillér, 1899. jan. 1-től okt. 31-ig 445143 személy, bevétel 85558 korona 40 fillér. Teherszállítás 1900. okt. 16-tól 31-ig 1775580 klg., bevétel 1895 korona 17 fillér, 1899. okt. 16-tól 31-ig 1735480 klg., bevétel 1983 korona 02 fillér, 1900. január 1-től okt. 31-ig 24417690 kilogramm, bevétel 26183 korona 06 fillér, 1899. január 1-től okt. 31-ig 29482620 klg., bevétel 30090 kor. 04 fillér.

— **Fizetesképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetesképtelenségeket jelenti: Kupferstein Ignác, *Szekelyhid.* — Klein Ignác és Dezső keresk. *Gy. Kassa.* — Edinger József, *Kürt.* — Szekula Imre, *Gy.-Szárhegy.* — Indrikovics Ernő, *Nagy-Kikinda.* — Heller Emil, *Körmöcbánya.*

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. november 2.

Magyar aranyárjádék 4 ⁰ / ₀	95.75
Magyar koronárjádék 4 ⁰ / ₀	90.25
Magyar arany 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	99.50
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	98.—
Magyar keleti vasút	96.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.25
Magyar italmegváltási kötvény	98.60
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegyek kölcsön	163.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	138.50
Osztrák papírjádék	96.80
Osztrák járadék ezüst	96.80
Osztrák járadék arany	95.—
Koronárjádék	97.50
1860-iki államsorsjegyek	132.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1690.—
Magyar hitelbank részvény	656.—
Osztrák hitelintézet részvény	659.—
Osztrák-magyar államvasút	658.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.21
Német birodalmi márka	117.65

REGENY-CSARNOK.

A kétlelkű ember.

— Regény. —

Irtá: Groller Balduin.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Radó Issó.

[17]

(Folytatás.)

E beszélgetésből Scarpi megtudta, hogy a két ismeretlen milyen foglalkozást űz. Melk Henrik dr., dacára fiatalságának, alig mult harmincz éves, már is szép előmenetelt tett. A rendőrségnél a bűnügyek osztályában volt beosztva, és nagy eredményekkel kezdte meg működését. Szenszáziós esetei kedvet adtak neki hivatásához és a szükséges élelátás, lélekjelenlét, gyors elhatározás és a mi a fő, szerencsés kéz hamar meghozták neki a kívánt gyümölcsöket. Így emelkedett ki a tömegeből az átlag emberek sorából és aránylag fiatalon a nehéz és felelőségteljes helyre tették, melyet most visel: vezetője a bűnügyi osztálynak.

Külső megjelenése vonzó volt. Karcsu, alakjában és testtartásban katolás vonás volt. Nyugodtan beszélt és látszólag egykedvű tekintetével figyelmesen nézett a világba. Hatáskörében maga is mint művész, abban is hasonlított a művészlelekhez, hogy folyton dolgozott; még ha hivatalát el is hagyta, teremtő szelleme, mely kielégítést nem nyerhetett soha, tovább működött. Így történt aztán, hogy társaságban gyakran szórakozottnak látszott, mert kombinációinak szálait magában tovább fűzte, na véletlenül érdekes dolog kerül eléje hivatalában. Ebben az időben pedig éppen nagy tolvajbandának jött a nyomára. És ez nem hagyta nyugodni őt és ha barna bajuszát pödörve, Scarpi egyes megjegyzésére nem adott találó feleletet, ugy annak az volt az oka, hogy az őt foglalkoztató feladatnak teljesen odaadta magát. Scarpi az elfoglaltságot természetesen másra magyarázta, mely nem szolgált Melk dr. előnyére. Szellemi fogyatékoságára következtetett és nem fáradozott csöppet sem azon, hogy ez emberhez közeledjék.

E kévéssé előnyös ítéletet befolyásolta még Scarpi lehangoltsága is. Melk dr. a bemutatkozás első perceiben mellékesen megkérdezte Scarpi, hogy be van-e ő is avatva Alexandrine bárónő terveibe. Scarpi, mivel nem tudta, hogy miről van szó, tagadó választ adott. Természetes, hogy erre kíváncsian kérdezősködött e tervek mibenlétéről, — de elutasító választ kapott.

— Nekünk hallgatnunk kell — mondotta a kormánytanácsos, hogy a rideg elutasítás hatását csökkentse — a terv titoktartásáért esküt tettünk. Ezekbe önt csakis a bárónő avathatja be.

Scarpi dühös volt. Ezekkel az üresfejű, száraz emberekkel titka van neki; és őt nem avatja be. Ez nagyon mérgecsinette és elhatározta, hogy az igazságtalanságot, melyet Alexandrine rajta elkövetett, éreztetni fogja vele.

Alexandrine csakhamar eljött érte, hogy ismét karját kérje. A tánczteremben a második négyeshez állottak föl a párok.

— Szenvedélyes táncos ön? — kérdezte

Alexandrine, midőn Scarpi karján a vendégek sorain át a tánczterembe haladt.

— Szenvedélyes, ha kilátásom van kegyeddel tánczolni bárónő.

— Ne beszéljen így velem, Scarpi ur, különben nem terjesztem elő indítványomat, melyet tenni akartam.

— Anélkül is úgy érzem, hogy indítványát lelkesedéssel fogadom majd.

— Azt akartam mondani, hogy ha nem oly nagy szenvedélye a táncz, ugy inkább ülünk le egy sarokba és csevegünk. Hiányzani ugy sem fogunk, hiszen több mint hatvan pár tánczolja a négyest.

— Amint sejtettem, kitűnő indítvány!

— Tudja-e azt Scarpi ur, hogy olyan emberekkel, kik ily frázisokat használnak, mint amilyent az elébb ön mondott, jobb tánczolni. Es e szavakkal leült az ablakmélyedésben lévő bársonyos karosszékek egyikébe.

— Azzal, hogy leült — szölt Scarpi, mellette telepedve — bizonyosságát adja annak, hogy csak szavakkal és nem tettel akar büntetni.

— Scarpi ur, ön be akarja lovalni magát — szölt Alexandrine.

— Az által, hogy a kegyeddel való tánczolás büntetésnek jeleztem? Kegyeddal szemben elővigyázatosnak kell lennem. Különben, ami előbbi dorgáló szavait illeti, bárónő, engedje kijelentem, hogy nem áll jogunkban minden bók fölött, még ha az elcsépeelt volt vagy szerencsétlenül alkalmaztatott is, megsértődni, különösen pedig akkor nem, ha magunk is következetesen és erősen provokáljuk azt.

— Most igazságtalan volt irányomban Scarpi ur.

— Oh nem. Hiszen nem mondtam, hogy a provokálás szándékos. Nem vagyok társaság-béli embert, csak szegény művész akivel szemben elnézőbb lehetne. Ha annyi szépséget, jó-ságot és okosságot látok egyesítve, ugy meg kell hagyni a jogot arra, hogy elragadtatva lehessenek. Ha aztán elragadtatásom hevében boldondot mondok, ugy ne tekintsek azt bűnnek. Nem értek hozzá és meg van.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— November 2. —

Fehér Kereszt szálloda. Steinhardt József utazó Bécs. — Weinberger Mór utazó Budapest. — Fischer Mídi kereskedő Buttyin. — Hixl Zsigmond utazó Budapest. — Schwimmer Simon lókereskedő Temesvár. — Fichsl Alajos lókereskedő Temesvár. — Fischer Mór utazó Bécs. — Blau Dávid utazó Budapest. — Fischer Mátyás utazó Bécs. — Berger Viktor utazó Brünn. — Dr. Békésy Géza ügyvéd Budapest. — Weisz József utazó Budapest. — Sonnenschein Adolf kereskedő Budapest. — Fleischman Károly utazó Bécs. — Cysler Ernest utazó Bécs. — Werkner Izidor kereskedő Orosháza. — Klein Lajos utazó Bécs. — Holzburg Herman utazó Budapest. — Dr. Rékasy I. ügyvéd Budapest. — Unger Mór utazó Budapest. — Csiky Kálmán birtokos Szécsény.

Központi Szálloda. Lippich Zoltán min. hiv. Budapest. — Jankovics Lőrincz felügyelő Mezőhegyes. — Szvidrány István Cs.-Palota. — Strobl Lajos utazó Bécs. — Beregi Lajos kereskedő H.-M.-Vásárhely. — Balta Illés jegyző Kerülő. — Pollák Sándor kereskedő Orosháza. — Dián Jakab lókereskedő Bogáros. — Mogyoródi Sándor hentes Békésgyula. — Ardeleán Filimon tanító Kiszindia. — Vas Béla felügyelő Budapest. — Lustig Mór magánzó Budapest. — Lustig Béla gyógyszerész Budapest. — Neuman Félix utazó Bécs. — Kohn Ferencz kereskedő M.-Illye. — Bing Alfréd kereskedő Budapest. — Schwarz Henrik kereskedő Szeged. — Roós Armin utazó Budapest. — Tóth Salamon hadnagy Trebinje. — Heves Nemző mérnök Mezőhegyes.

Vass Szálloda. Nagy Adolf utazó Pécs. — Özv. Knauer Józsefné Petris. — Kemény Manó vállalkozó Szekudvar. — Nestor Romolus lelkész M.-Csánád. — Steiner József kereskedő Szapáryliget. — Hajós Gyula utazó Bécs. — Báró Vazmer Antal birtokos Simánd. — Kalisch Max kereskedő Galanta. — Szilárd Ferencz utazó Budapest. — Green Aladár utazó Bécs. — Schwab József utazó Bécs. — Nacht Viktor erdőkezelő Zimbró. — Pollák Sándor kereskedő Erdőhegy. — Strasser Lajos birtokos Velemre. — Vohlgang Ignáz utazó Budapest. — Weinberger Samu utazó Bécs. — Hausle Andre utazó Bécs. — Kalmár I. utazó Budapest. — Gombkötő János utazó Budapest. — Bienenstok S. kereskedő Zám. — Schrötter Vilmos utazó Budapest. —

Roth Lajos utazó Budapest. — Berger Károly utazó Bécs. — Miatowits Miklós kereskedő Temesvár. — Deutsch Gyula kereskedő Bécs.

Nádor szálloda. Gurban Konstantin esperes Borosjenő. — Kohn Henrik kereskedő Békésgyula. — Hchwarz Samu kereskedő Békésgyula. — Vileimaller I. kereskedő Faldok. — Balnal József albiró Világos. — Szath Frigyes kereskedő Szőlős. — Popovits Péter albiró és neje M.-Radoa. — Weis Ignáz fürdőbérő Menyháza. — Schwarz Adolf kereskedő Arad. — Veres Károly építész Nagy-Szalonta. — Pless Mór kereskedő Palacs. — Leybst Frigyes kereskedő Budapest. — Vittman Ferencz földbirtokos Elek. — Kuntzl Gergely magánzó Bukarest, — Kuntzl Mária magánzó Bukarest.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	—	Gyorsvonat délelőtt	8.23
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.53
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Városi színház.

Bérlet 36. sz.

Páros.

Szombaton, 1900. évi november hó 3-án.

A kis szökevény.

Opérette 3 felvonásban. Irták: Hicks és Nichols. Fordították: Kacziány Géza és Makai Emil. Zenéjét szerző: Lionel Monckton és Iván Caryll.

SZEMÉLYEK:

Lord Coodle . Fenyéri Mór.	Leonello . . . Erczkövy K.
Lady Coodle Tolnainé.	Pietro Boda F.
Stanley Rubos A.	Carmentia . . Turchányi O.
Dorotya Parlagi K.	Alice Harmath J.
Winnifred . . Felhő Rózsi	Tamarind . . . Nyilassy M.
Flipper Szadai F.	Croel Hegyessy Gy.
Barday Palágyi L.	Von der Höhe Solyom L.
Paloni. konzul Czako V.	Virágárus . . . Kley M.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Értesítés.

Tisztelettel tudatom, hogy a Spitzer és Löwinger cégéből barátságos megegyezés folytán kiléptem, s

Aradon, Vörösmarty-utca 2. sz. a. házban

LÖWINGER MIKSA

törvényszéki legbejegyzett cég alatt

egy bőr- és cipész-kellékek üzletet

nyitottam.

Előkelő összeköttetéseim, kellő tőke, dús raktár, elsőrangú áruk és sok évi tapasztalat azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy vevőim legfokozottabb igényeit is képes leszek kielégíteni.

Szives pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

Löwinger Miksa.

T. cz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, miszerint a

Salacz-utczai „KIS PIPA“ vendéglőmben

f. évi november hó 1-étől

a pilseni polgári sörfözde alap. 1842-ben

— világírú —

„pilseni ősforrás“

nevezetű söröit mérem ki.

Ma este KISS JANCSI jeles népzenekeara játszik.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozom, nem mulaszthatom el megjegyezni, hogy nemcsak ezen **világírú és páratlan minőségű** tisztán és szakszerűen kezelt sörrel, hanem **kitűnő boraimmal**, valamint kifogástalan **magyar konyhával** is oda fogok törekedni, hogy a nagyérdemű közönség megelégedését megnyerjem.

Miért is nagybecsült támogatásért esedezem. 86

Teljes tisztelettel

Szabó Kálmán,

vendéglős.

özv. Schwemmer Emánuelné

Arad, Hunyady-utca 1. sz.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy nálam a következő áruk kaphatók:

finom len-abrosz;
finom posztó, női ruhának

Nagy raktár őszi és téli szövetekben u. m.: flanelok, Kazánok, Chewiot és Trico szövetek, jó mosó Barchettok, valamint rumburgi, szepesi len- és czérna vásznak, Chiffon, Kanavász. Julet. gradli és damaszt ágyneműek, **valódi dupla damaszt asztalneműek és törölközők**, női és férfi zsebkendők, Buret (ágy) garnitúrák. bélés cikkek és minden e szakmába vágó áruk kaphatók.

Dus választék különféle **férfi gypju szövetekben.**

Kiváló tisztelettel

özv. SCHWEMMER E.

Hunyady-utca 1. szám.

Három üzleti állvány üveg külsővel és több üzleti állvány eladó.

Ugyanott egy jókarban levő zongora eladó.

666—1900. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy akirályi szegedi bíróság 1900. évi Sp. III. 246/4. számú végzése következtében, dr. Szivessy László ügyvéd által képviselt Sebők Mihály javára, Iritz F. Frigyes ellen 151 kor. s járulékaik erejéig 1900. évi augusztus hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 1557 koronára becsült kávéházi és vendéglői butorok, tűzmentes pénzszekrény, 1 láda aczél kasza, és egyéb ingók, Schwarz Armin és János alapfog-

laltató, ugy Schwarz Simon és fia, Stölwerk testvérek, Frank Henrik fiai, M. Pécska községe, aradi-polgári takerékpénztár és Riegler József Ede, felülfoglaltatók javára is, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíró 1900. évi V. 296/2 számú végzése folytán 151, kor. 300, kor., 217 kor. 68 fill., 175 kor. fill., 96 kor. 2500 kor. 750 kor. és 138 kor. 40 fill. és járulékaik erejéig, alperes m.-pécskai „Pécska városához“ czimzett vendéglői helyiségében, a láda kasszára nézve pedig folytatólag Ó-Pécskán dr. Ghebeles Lázár, ügyvéd házában leendő eszközölésére 1900. évi november hó 12-ik napjának d. u. 2 óra

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Pécskán, 1900. évi október hó 25. napján.

Klein Henrik,
kir. bírósági végrehajtó.

3103

1737—1900. pm.

Felhívás.

Azon kellő értelmiséggel bíró egyéneket, a kik a foganatosítandó népszámlálásnál számláló biztoso-
kul, az egyes számláló kerületek-
re megállapítandó 3—6 koronáig terjedő napidij mellett alkalmaztatni kívánnak, felhívom, hogy ez iránt hivatalomban a f. évi november hó 4-ig írásban jelentkezzenek.

Arad, 1900. évi okt. hó 28-án.

Salacz,

kir. tan polgármester.

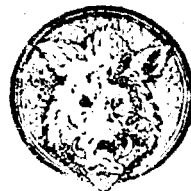
== Birtokosok és gazdák ==

egybehangzó jó véleményt adnak kipróbálás után a

Somogyi Géza-féle szabad. állattáporról,

a mely rendszeresen adva, az állat szervezetére igen jó-tékony hatással bír, mert rendben tartja az emésztési szerveket, fokozza az étvágyat, ez által az állatnak a rendes vérkeringése megóvja a betegségtől és elősegíti a hizást, miáltal az hamarabb eladásra kerülhet, a mi anyagi-
lag igen nagy előny.

VÉDJEJY.

13652. sz. szabadalom.

Számos elismerő és köszönő levelek megerősítik a fentieket, melyekből csak az alantit közlöm:

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Ertesitem, hogy az Ön gyártmányát képező állattáporot kipróbálva, azt az állatok, — kiválólag pedig a sertések táplálásánál jónak találom. — s úgy az állat emésztésére, valamint az esetleg fellépő betegség gyógyítására és megállítására bármiké is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel:

Pauer István,
Székesfehérvár sz. kir. város
allatorvosa.

Igen tisztelt Uram!

Az Ön által gyártott m. k. szabadalmazott állatok emésztését elősegítő porát úgy sertéselme-
nél, valamint tehensimnél alkalmazva, tapasztaltam, hogy azoknál az emésztést kitűnően elő-
segítette és sertéseim közt ezen por használata folytán sertésvész vagy egyéb betegség nem fordult elő, dacára annak, hogy a szomszéd udvar vész fertőzött volt. Ennélfogva ezen por a leg-
melegebben ajánlhatom.

Majlátfalván, 1899. évi okt. hó 14-én.

Tisztelettel: **Deák Lajos,** jegyző.

Ennélfogva egy gazda sem mulaszsa állatainál a Somogyi Géza-féle állattápor alkalmazni, mely csak akkor valódi, ha a 13.652. sz. szabadalmi szám és az itt látható védjegy rajta van a csomagon és a dobozon. Egy csomag 18 kr., egy negyed kilós doboz 45 kr., egy fél kilós doboz 90 kr.

Kapható Aradon: Földes Kelemen gyógyszerész urnál, Vojtek és Weisz drogouista, Eles Armin, Fejér Gyula, Karácsonyi Antal, Daimel Lajos, Pollák József, Nagy Parkas, Ring Zsigmond, Weisz Dávid, Ferber Lajos urak fűszerkereskedésükben és ugy Aradon, mint Aradmegyében bármely üzletben. 2341

Legjobb szabás!**ARADI CZIPÉSZEK**

TERMELŐ SZÖVETKEZETE

ARADON, TEMPLOM-UTCZA, MINORITA-PALOTA.

Egyedüli a maga nemében, csakis saját készítményű

női és férfi-czipőket,

gyermek- és leányka-topánkákat

komót- és más czipőneműeket tart raktáron vagy készit megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. Házhoz tetszés szerinti időben választékot küldünk.

Löderer, m. kir. honvéd-százados féle rugganyos sarokkészülék, úgy női mint férfi czipőn alkalmazható, csakis nálunk kapható.

Különféle színű cremek és lakkok nagy raktára.

Feltűnő olcsó árak!

2174

Csak saját készítményű áru!

Kitűnő minőségű anyag!

KASSOWITZ FÜLÖP

férfi-, fiu- és
gyermek-ruha
≡raktára≡

ARADON, Andrásy-tér 9., a Minorita-templommal szemben.

Mérték utáni megrendelések pontosan és izléseesen eszközölteknek.

Valódi Anannas Jamaicai Rum
„ Anannas Rum
„ Jamaica Rum
„ Demarara Rum
„ Brazíliai Rum

Kitünő finom Imperial, Melang,
Császár keverék, Caraván, Pec-
covirág, Mandarin és Suchong

≡≡≡ **Teák,** ≡≡≡

ugy a legfinomabb

Cabos és Schmidt-féle Tea-sütemények
a legolesőbb árban.

Közvetlen behozatala

Rothstein Mór

fűszerkereskedésében

ARAD, Szabadság-tér 8. sz.

A fekete macskához. — Telefon 350. szám.

Szőlőkaró eladás.

Draucz községben levő raktáramban
kizárólag tölgyfából hasított kitünő minőségű, a jelen-
legi igények szerint erősre készített 5, 6 és 7 láb hosszú

szőlőkaró kapható.

A közeli hegyaljai szőlőkbe könnyen tengelyen
is szállítható.

Ajánlok továbbá jó minőségű **száraz bükk és
tölgy gömb és hasáb tűzifát**, melyet kivá-
natra a ternovai állomáshoz is waggonba rakva szállítok.

Értekezni lehet Drauczon : Traub Kálmán urnál.

Schreyer Jakab, fatereskedő.

Elsőrangú különlegesség!

A világ legnagyobb csodája!

Itt először látható!

A Párisból visszaérkezett világhírű (nagy-kőrösi) óriás leányka, ki Párisban
a legnagyobb feltűnést keltette, most hazánk nagyobb városait meglátogatja
és mindenütt csak rövid ideig tartózkodik.

A világ szépsége, amelyet megmagyarázni az ember szóval képtelen, azt csakis szemmel látni kell.

Az 5 éves

óriás leányka,

aki 145 cm. magas, 130 font nehéz

— és akinek az ujján levő gyűrűn egy koronás pénz kényelmesen áttehető. —

Az óriás leányka a párisi világiállításon be lett mutatva a köztársasági el-
nök urnak és a legnagyobb dicséretet nyerte.

Belépti-díj 20 fillér, kisgyermeknek és katonáknak 12 fillér.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

3106

kisvárdai Barcsy Antalné,
a világhírű szegedi kórszakálás nő, az óriás leányka impresszáriója.

Látható — naponta reggel 8 órától, esteli 9 óráig —
Szabadságtér 6. sz., Pöltzl-kávéház mellett.

Nagy: Mond csak kérlek Balogh, vettél már magadnak egy osztálysorsjegyet?

Balogh: Még nem, mert nem tudom melyik a legszerencsésebb főáruda.

Nagy: A legszerencsésebb főáruda

Bihari Ede

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már
kétszer nyerték nála a jutalomdíjat.

Balogh: Mi az a „jutalomdíj”?

Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyereség

600,000

korona. Én ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen
szolgálnak ki, a húzás után azonnal lakásomon van a húzási jegyzék.

Balogh: Mikor van az 1. osztály húzása?

Nagy: Az már f. évi november 15. és 16-án van és

1/1 sorsjegy 12 kor. 1/2 sorsjegy 6 kor. 1/3 sorsjegy 3 kor. 1/4 sorsjegy kor. 1.50

De nem ajánlatos sokáig késni, mert közel a húzás előtt szörnyű nagy
nála a kereslet.

Balogh: Ugy, akkor azonnal rendelék magamnak egy sorsjegyet

87

Bihari Ede főelárúsitónál

Budapest, IV., Városház-utca 14.